

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 2

SAYI : 24

ARALIK 1963

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Dünyada Standard Öncüleri : Türkler	3
Elma ve armut ambalajlarının standardlaştırılması	4-5
Portreler	7
TSE Haberleri	8-11
Kanunname-i İhtisab-ı Bursa	12
Çeşit üzerine	13
Sıgla yağı standardı	15
Yurttan haberler	16-17
Askerî araç ve gereçlerin standardizasyonu	18
Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Standardlar Yüksek Komitesi	19
ISO ve IEC haberleri	21
Kalkınma devresinde bulunan ülkelerde standardlara olan gereklilik inceleniyor	23
Memleketimizde standardizasyon çalışmaları, TSE'nin doğuşu ve gelişmesi	24-26
Summary of Contents	27-32

ADAKALE SOKAK 27
ANKARA

31 Aralık 1963 tarihinde basılmıştır

ARALIK OLAYLARI

Aralık ayı TSE çalışmaları bakımından oldukça yüklü olarak geçti.

TSE, Türk Standardları ile ilgili tarih çalışmaları arasında bazı belgelerin varlığını tesbit etmiş bulunuyordu. Aralık ayı içinde TSE, bunların en önemlisi olan Kanunname-i İhtisab-ı Bursa'yı faksimile olarak ve aynı zamanda bugünkü yazımıza ve dilimize aktararak yayımladı. Böylece dünya standardcılarına önemli bir belge tanıtılmış, standard çalışmalarında Türklerin öncülüğü belirtilmiş oldu.

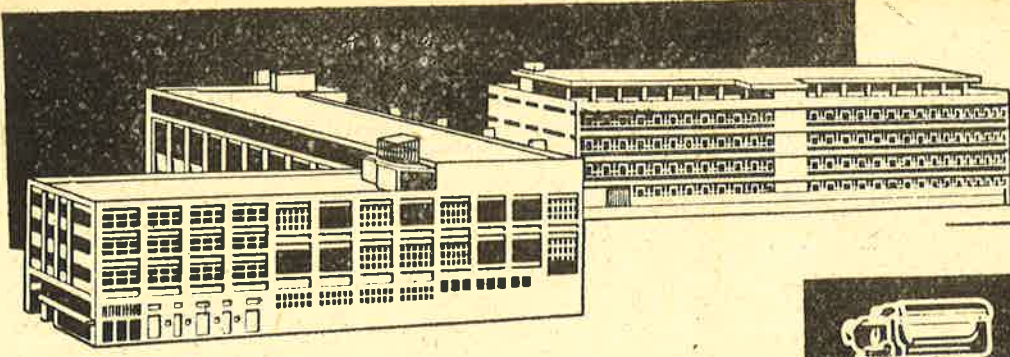
★

Aralık ayı içinde TSE Başkanı Faruk A. Sünter, Rotary Klub'de standardizasyon ve standardlarla ve bizde standardizasyon çalışmaları ile ilgili bir konuşma yaptı. Bu ilginç konuşmanın tamamını bu sayımızda okuyucularımıza da sunuyoruz..

★

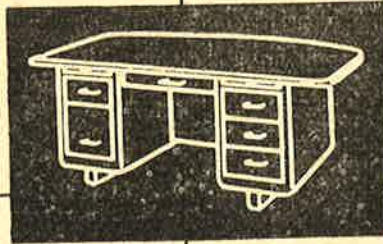
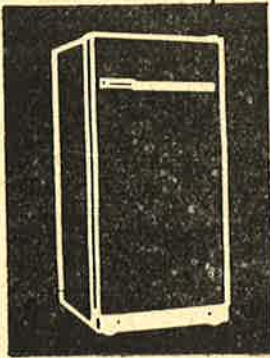
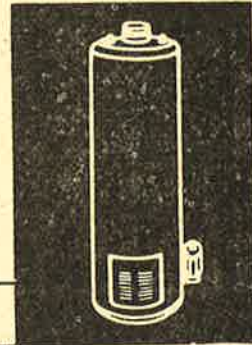
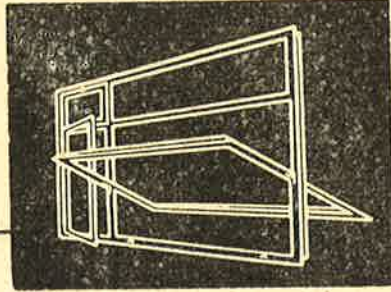
OECD Meyve ve Sebze Standardizasyon Uzmanı M. Barraud'nun narenciye bölgesinde yaptığı incelemeler ve Mersin'den yapılan ihracat da bu ayın önemli olaylarından. Bu konuda da bir yazıyı okuyucularımız iç sayfalarda bulacaklardır.

TSE

ARÇELİK

EN UYGUN FİYAT — EN YÜKSEK KALİTE

SÜTLÜCE, KARAĞAÇ CAD., 2-4, TEL.: 49 44 00

Dünya'da Standard öncüleri : TÜRKLER

Faruk A. SÜNTER

Türk Standardları Enstitüsü, Aralık ayı içinde, aslı Topkapı Müzesinde bulunan ve II. Bayazıt zamanında yürürlüğe konulan «Bayazıt Kanunname-i İhtisab-ı Bursa» adlı belgeyi yayımlayarak dünyada standard konusu ile uğraşanların ilgisine sundu.

Bu belgeyi görmeyen okuyucularımız, Standard'ın bu sayısında geniş bilgi bulacaklardır.

★

Ötedenberi söyledik. Fakat bu defa belge ile de desteklenmiş olan bir gerçektir ki, Türkler, daha Amerika keşfolunmadan, İstanbul'un fethi ile Ortaçağ kapanırken, standardı düşünmüşler, yapmışlar, uygulamışlardır.

Bu olayın üzerinde ne kadar durulursa yeridir.

★

Gerçekten, o zamanlara dönülüp düşünülür ve dünyanın durumu gözden geçirilecek olursa, manzara muhteşemdir :

Avrupa'nın ortasından Arabistan'a, Amerika'nın bütün Kuzey Sahilleri aynı bayrak altında ileri bir uygarlık içindedir. Bu büyük İmparatorluğun yalnız kılıçla elde edildiği ve zor gösterilerek elde tutulduğu tasavvur edilemez. Bu büyük kuvvet, kılıçtan çok yüksek bir organizasyon ve ileri bir idare ve tolerans anlayışının eseridir.

★

Bu organizasyon içinde, Bursa örneğinde gördüğünüz gibi, dürüst ve doğru ve ticaret idaresi ve onun temelinde «Standard» anlayışı ve uygulaması da büyük bir yer tutmaktadır.

İdareden ve dinden aldığı kuvvetli bir ah-lâk düzeni içinde hakkına rıza gösteren, müstahsil ve san'atkarın piyasaya çıkardığı mallar kalite ve fiyat bakımından bütün dünyada en iyi müşteri bulmakta ve Türk ticareti, içeride ve dışarıda en sağlam ve ekonomik temellere dayalı olarak, her yerde rekabet edebilmekte ve mallarımız, bu sayede aranmaktadır.

İşte dedelerimizin ticarete ileri gitmiş ol-

malarının ana sebepleri bu gerçeklere dayanmaktadır.

★

Osmanlı İmparatorluğu sırasında, kocasının İstanbul Sarayı nezdinde İngiltere Kralının temsilcisi bulunduğu günlere ait anılarını anlatan kitabın da Lady Montague bu duruma da kısaca temas etmekte ve Türklerin ticaretteki doğruluğuna işaret ederek :

«— Burada hayret ettiğim bir nokta da, Türklerin 7 yaşındaki bir çocuğa para emanet ederek alış verişe göndermeleridir. Bu çocuk çarşıya çıkmakta, aldatılmadan istenilen şeyleri satın alabilmektedir.» demektedir.

O yüzyılda, İngiltere'den gelen aydın bir Lady bile hayrete düşüren bu olay, Türk piyasalarının diğer piyasalara bakarak ne kadar doğruluk ve dürüstlük prensiplerine bağlı olduğunu açıkça belirtir.

«Kanunname-i İhtisab-ı Bursa» da tekstillerin atkısı ve çözgüsü, simle işlemelerde simdeki kıymetli maden oranı, dokumaların eni boyu, tam bugünkü standard anlayışına göre ölçülere bağlanmıştır.

Şeker ambalajında görüldüğü gibi, kâğıt kapları ve tozların ayrı ambalaj yapılması ve fiyat farkı uygulanması sistemleştirilmiştir.

Ayakkabı standardlarında kalite ve boyut belirtilerek seri halinde standardlar vardır.

Konfeksiyon eşyası aynı titizlikle ele alınmıştır.

Hele halkın beslenmesiyle ilgili yiyecek ve içecek standarda dayanan narh sistemleri en ileri sosyal toplulukların bir çok yerlerde bu gün bile erişemedikleri bir seviyededir.

★

Beşyüz yıla yaklaşan bir geçmişten sonra bugün TSE aynı amaç için çalışırken, atalarımızın daha o zaman yarattıkları ve bütün dünyaya önder oldukları «Standard» cılıklarıyla övünüyor ve onları rahmetle anarken yarınımız için kendimizi daha kuvvetli hissediyoruz.

ELMA VE ARMUT AMBALAJLARININ STANDARDLAŞTIRILMASI

5-7 KASIM TARİHİNDE WAGENİNGEN'DE YAPILAN TOPLANTIDA ALINAN KARARLAR

Wageningen — (Özel muhabirimiz bildiriyor)

Avrupa'nın en ileri bağ bahçe fakültelerinden biri olan Wageningen Ziraat Fakültesinin OECD adına ambalaj ve meyve teknolojisi üzerine etüdler yaptığı malûmdur. Bilindiği gibi Avrupa Ortak Yaş Meyve ve Sebze Standardlarının bilimsel kısmı Wageningen'de toplanan eksperler grubunca hazırlanmakta, bunlar Cenevre'de Avrupa Konseyi'nin ve M. Pazar'ın temsilcilerinin iştirakiyle piyasa bakımından gözden geçirilmekte ve Paris'te OECD tarım kolunda toplanan üye memleketlerin tetkikleri sonunda kabul edilirse Avrupalılararası Standard hüviyetini kazanmaktadır.

Bu programdaki çalışmalar serisinden olmak üzere 5-7 Kasım 1963 tarihinde Wageningen'de eksperler toplanmış ve yapılan çalışmalar ve hazırlıklar gözden geçirilerek aşağıdaki kararlara varılmıştır.

Bu toplantıda memleketimizi Tarım Bakanlığında Ömer Buçukoğlu temsil etmiştir.

1 — I.B.V.T. nin raporu esas alınarak eksperler toplantısındaki tavsiyelere de uyularak azamî dış boyut ölçüleri olarak aşağıdaki seriler kabul edilmiştir. Bu boyutlar elma ve armutların milletlerarası ambalajlarında kullanılmak gayesiyle tavsiye olunmaktadır.

Boyutlar aynı zamanda milletlerarası (palletisation) taleplerine de uygun bir seri takip etmektedir.

Paletlerde faydalanılacak Aralık ve alanların yüzdesi

Sandık boyutları	Paletizasyon boyutlar %	Faydalanma alanı %
60x40 Cm	100 %	100x120
40x30 Cm	100 %	100%
50x30 Cm	93.75 %	100%
50x40 Cm	83.4 %	100%

2 — Eksperlerce yukarıdaki azamî boyutların hem mukavva ve hem de tahta kutular için kullanılabilceği üzerinde anlaşmaya varılmıştır. (Bununla beraber

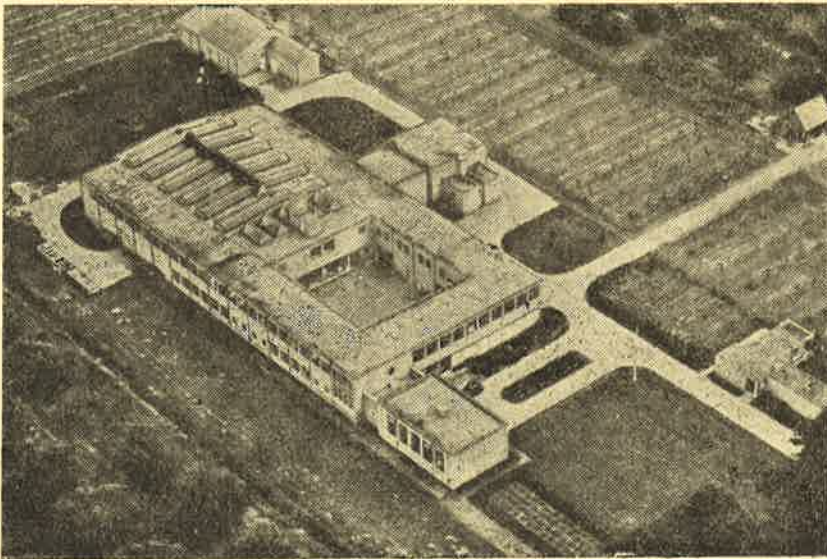
60x40 boyutun teknik ve ekonomik sebeplerden şimdilik mukavva kutular için kullanılmayacağı kabul edilmiştir.) Yukarıdaki görüşün ışığı altında eksperler elma ve armutların ambalajlanmalarında aşağıdaki boyutların mukavva kutular için ön listesinden çıkarılmasını tavsiye etmiştir.

58 x 36
45 x 31
41 x 26

Buna ilâveten teklif edilen hep bir örneklığı temin yüzünden 51x31 ve 41x31 boyutların da sırasıyla 50x30 ve 40x30 olarak değiştirilmesi uygun mütalâa olunmuştur.

3 — Eksperler bunun bugün için Avrupa'da da böyle olduğuna, kullanılan elma ve armut kutu boyutlarının daha ziyade tahminen 55x35 (tolerans boy için 2 cm. ve genişlik için 3 cm.) bulunduğuna işaret etmişlerdir. Bu kutular tavsiye edilen azamî % 90 oranındaki palatize uygunluğu göstermektedirler.

Eksperler polyvalans prensibi ençok muhtemel paletizasyon talepleri karşısında I.B.V.T. nin yeknesak veya basitleştirme e-

Wageningen'de yapılan eksperler toplantısına katılanlardan bazıları

tüdlere devam etmesini tavsiye etmektedirler. Aynı şekilde deney yapılacak konuların I.B.V.T. ye gönderilmesinin organize edilmesi ve meslekî tatbikat hakkında fikir sorulması da genel tavsiyeler arasında yer almıştır.

4 — Eksperler halihazır toplantı neticelerinin meyve ve sebze ambalajı standardizasyonu bakımından çok önemli bir adım olduğunu kabul etmekte ve bu neticelere derhal gerekli önemin ve pratik kıymetin verilmesini arzu etmektedirler.

Bu sebepten dolayı eksperler kabul edilen listenin aşağıda gösterildiği şekilde bir tablo halinde izahlı armut ve elma standartları el kitabına ilâve edilmesini tavsiye etmektedir.

Boyut tipi :

I.B.V.T. raporuna uygun olarak kullanılacak boyutlar uzunluk x genişlik x yükseklik (Cm.) olarak

İmalât tipi :

Tahta - Mukavva - v.s.
Tepsiler - Kutular Sandıklar

Azamî yük kapasitesi :

Kullanma :

Modellerle birlikte kutulara ambalaj yapılacak ürünlerin listesi

Faydaları :

Meselâ : Polyvalans

Politizasyon ihtimalleri (izahlı diyagramla teşhiri)

Tahditler :

Meselâ fazla yük pazara arz etme bakımından fena teşhir şekli.

Bu tablolar tanzim edilirken toplantıda yapılan ikazlar tüm olarak nazarı itibare alınmalıdır. OECD Müşavir Komitesinin gelecek oturumu için bir form hazırlanması şayanı arzudur.

5 — Gelecekteki standartlar için eksperler aşağıdaki metodun takip edilmesini tavsiye etmektedir.

1 — **Polivalans** : Prensibinin tatbikatı için diğer ürünler için de mutabık kılınan boyutlardaki serilerin kullanma imkânlarının etüdü.

2 — Bu problemlerin elmalar ve armutlardan çok farklı meselâ karnibaharlar ve marullar için de nazarı itibare alınması.

Buna ilâveten eksperler ambalaj yapma, yerleştirme, nakliye ve pazara arz etme bakımından ekonomik kıymetlerini tayin için tavsiye edilen muhtelif boyut ve tipteki kutular üzerinde araştırma yapılmasını tavsiye etmektedir.

Pazara arz etme metodlarının geliştirilmesi için, ambalajlama öncesi ve toptan nakletme hususlarının da bilhassa nazarı dikkate alması gerekmektedir.

İMAR ve İSKAN BAKANLIĞI'ndan

Bakanlığımızın daimî Yapı Malzemesi Sergisinde en son mamûllerini ve mamûl çeşitlerini teşhir etmek isteyen Yapı Malzemesi, Sanayici ve imalâtçıların Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğüne baş vurmaları rica olunur.

MISAL

S. A. S. LETO - MACHINES OUTILS

TEKMA TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

P. K. 450 GALATA — İSTANBUL

Standard — 90

PORTRELER

Beatris Ghirelli de Ciaburri

ARJANTİN STANDARDLAR ENSTİTÜSÜ
GENEL DİREKTÖRÜ

1938 yılında Arjantin'in, La Plata Milli Üniversitesinde öğrenimini tamamlamış, elektro mekanik mühendisi diploması ile Arjantin Standardları Enstitüsünün hizmetine girmiştir.

Bu kuruluşta ilk kez teknik bölümde çalışmış ve 1954 yılında bu branşın başına geçirilmiştir.

1956 yılında yeni kurulan Arjantin Enstitüsü Direktörlüğüne aday gösterilmiştir. 1957 yılında boşalacak olan bu göreve yani Enstitünün en yüksek mevkii olan Genel Direktörlüğe geçmek için hazırlanmış bulunuyordu.

Ülkesinde standardizasyonun sağlayacağı faydaların propagandası konusundaki davranışları ele alarak radyo ve televizyonda bir çok konuşmalar yapmış, Arjantin'deki çeşitli kongrelere katılmış ve Arjantin Enstitüsünü temsil etmiştir.

«IRAM» kısa adı ile anılan bu Enstitüsü'nün Genel Müdürü sıfatıyla bir çok araştırma merkezleri kurmuş, bunları korumakla, kalite markaları ve şahadetnameleri meydana getirmiş ve cabaları ile Arjantin Standardları (IRAM) nı mecburi uygulamaya koymuştur.

Kendisinin Pan Amerikan Standardlar Komitesi hesabına yaptığı çalışmalar sözedilmeğe değer.

Bu komitenin ilk kuruluşu için 1956 yılında yapılan toplantıda IRAM'ı temsil etmiş ve o günden beri bu kuruluşun amaçlarını gerçekleştirmek için pek çok çaba göstermiştir. Bunun karşılığı olarak da kuruluşun Genel Sekreterliğine geçici aday gösterilmiştir.

Aynı Komitenin çalışmalarından olmak üzere Amerika devlet organları bu komiteyi demir madeni standartları üzerinde çalışmalara memur etmiş, bu münasebetle 52 uzman çalışmaları için bir proje yapmış olup bu komitenin de başına Madam Ciaburri getirilmiştir.

Madam Ciaburri çeşitli ISO toplantılara katılmış ve bu arada 1964 yılı Şubat ayında yapılacak bölge ve milletlerarası türlü standardizasyon alanlarında düşüncelerinden yararlanılmak üzere Amerikan Standardlar Birliğinin millî toplantısına da davet edilmiş bulunmaktadır.

Shri Jehangir Ghandy

HİNDİSTAN STANDARDLAR
ENSTİTÜSÜ BAŞKANI

Shri Jehangir Ghandy (Tata Demir ve Çelik Ltd. Şirketi Direktörü) Hind Standardları Enstitüsünün 2. Başkanıdır.

Kısa adı ISI olan bu Enstitüsünün 25 Mart 1963 günü yapılan Genel Kurulunda salt çoğunlukla seçilmiştir.

Daha sonra yapılan Yürütme Komitesi toplantısında da bu komitenin başkanlığını yapmıştır.

Shri Jehangir Ghandy, 1896 yılında doğmuş, Bombay Üniversitesini başarı ile bitirmiş, New-York Üniversitesinden meslekî idare öğrenimi diploması almıştır.

Pittsburg Carnegie Teknoloji Enstitüsünden de Metalurji ve çelik işleri mühendisliğini kazanmıştır.

1921 yılında maden mühendisi olarak TISCO'ya katılmıştır.

Bu kuruluşun çeşitli bölümlerinde görev alan Ghandy, 1938 yılında Genel Direktör olmuştur. 1945 de TATA Sanayii, 1954 de ise çelik kumpanyası genel direktörlüğünü yürütmüştür.

Şimdi, Shri Jehangir Ghandy bir çok birleşik ve bağımsız şirketin başkanlığını ve direktörlüğünü yapmaktadır.

Ayrıca ISI'nın bina ve madenler bölümü başkanı, ilmi ve sınaî araştırma konseyi güvenörlüğü üyesi ve bunların madenler komitesi başkanıdır.

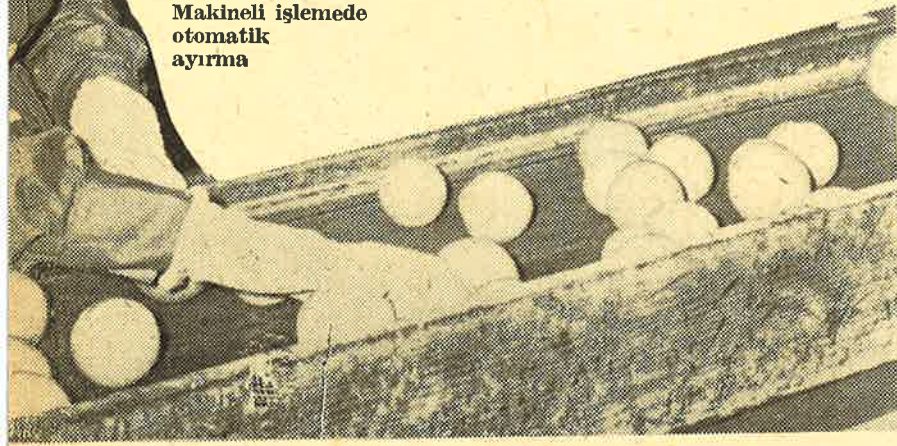
Diğer görevleri şunlardır :

- Millî Metalurji Laboratuvar Yürütme Komitesi Başkanı,
- Sınaî Araştırmalar Plânlama Komitesi Üyesi,
- Demir-Çelik ile Hint Hükümetince kurulu Demir-Çelik Hakem Kurulu Üyesi,
- Karagpur Hint Teknoloji Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyesi,
- Teknik Talim-Terbiye Konseyi Doğu Bölge Komitesi Üyesi,
- İdarî İlimler Koleji Plânlama Komitesi Üyesi,
- Britanya Yakıtlar Enstitüsü Üyesi,
- Britanya Demir-Çelik Enstitüsü onursal üyesi,
- Mühendislik Enstitüsü konsey üyesi,

Turunçgillerimizin ihracı ve değerlendirilmesi

KONU İLE İLGİLİ OLARAK MERSİN TİCARET BORSASINDA ÖNEMLİ BİR TOPLANTI YAPILDI

Makinelî işlemede otomatik ayırma

(Mersin — 25/12/1963 — Özel muhabirimiz bildiriyor)

Bugün Ticaret Borsasında Turunçgillerimizin ihracı ve değerlendirilmesi konusunda bir toplantı yapılmıştı.

Toplantıya, OECD Meyve ve Sebze Standardizasyon Uzmanı M. BARRAUD ve beraberindeki Türk eksper EMİN KARAL ile Ankara'dan şehrimize gelmiş bulunan Türk Standardları Enstitüsü Başkanı FARUK A. SÜNTER, Ticaret Bakanlığı Standardizasyon Müdürü ve Enstitü Yönetim Kurulu Üyesi FASİH A-TAM, Enstitü Genel Sekreteri İBRAHİM KUTLUTAN'dan müteşekkil heyet ve Çukurova, Hatay bölgelerinden gelen müstahsil ve ihracatçılarımız katılmışlardır. Mersin Bölge Ticaret Müdürü de toplantıda hazır bulunmuştur.

Mersin Ticaret Odası ve Borsa Başkanı ALİ ALTINORDU yaptığı açış konuşmasında memleketin önemli mahsullerinden olan turunçgiller davasına gösterdiği yakın alakadan ötürü Türk Standardları Enstitüsü'ne bütün müstahsil ve ihracatçılar adına teşekkürlerini bildirdikten sonra sözü Enstitü Başkanı FARUK A. SÜNTER'e bıraktığını bildirmiştir.

Bunun üzerine Enstitü aşkanı yaptığı konuşmada :

Enstitünün teşebbüsü ile OECD'den gelen Meyve ve Sebze Standardizasyon Uzmanı M. BARRAUD'un Türkiye'deki üç aylık programını tamamlamış bulunduğunu ve bu süre içinde Marmara, Ege, Antalya, Çukurova ve Hatay Bölgelerini gezerek buralardaki meyve ve sebze istihsalimizle ihracatımızı bilhassa standardizasyon yönünden incelemiş olduğunu ve bu toplantının, bu gezideki müşahadelerine dayanan tavsiyelerini almağa ve buna karşılık müstahsillerimizin, ihracatçılarımızın bir diyecekleri varsa bunları dinlemeğe matuf bulunduğunu açıkladıktan sonra aynı fırsattan faydalanarak yurdumuzdaki standardizasyon faaliyeti ve Türk Standardları Enstitüsü'nün kuruluşu hakkında kısaca bilgi vererek,

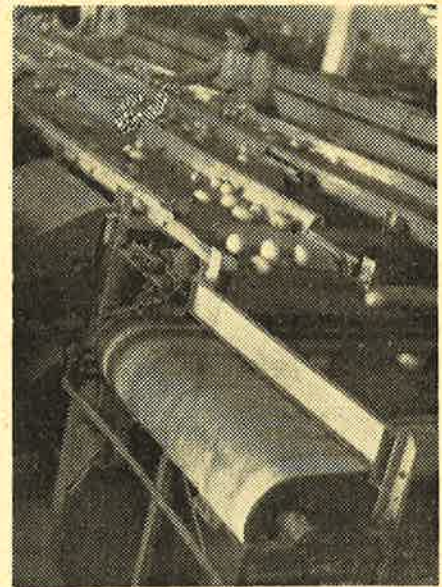
Birinci Dünya Savaşını takibeden tarihlerde bütün memleketlerde ekonomik düzenlemeğe doğru bir hareket başladığı sıralarda savaş şartları içinde vasıfları bozulan mal kalitelerinin iyileştirilmesi ve bir-örnek hale getirilmesi konusu önem kazanmış ve her memleketde bu yolda çalışmalarına başlandığını anlatmış. 1930 yılında 1705 sayılı ve 1936 yılında 3018 sayılı Kanunların çıkarıl-

ması sebeplerini belirterek ziraat ve sanayide bu mevzuata istinaden yirmiye bulan ihracatı Murakabe Nizamnameleri çıkarıldığını açıklanmış ve demiştir ki :

Dünya ticareti ancak zamanla genişlediği nisbette ilerleyen standard çalışmalarıyla düzenli bir disiplin altına alınmış olduğundan her memlekette bu hizmeti gören milli standard enstitüleri kurulmuş ve sonra bunların da bir araya gelmesiyle Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtı -ISO- kurulmuş ve yine bu tarihten itibaren standardizasyon, ticarete en önemli bir faktör rolünü oynamağa başlamıştır.

Bundan sonra Türk Standardları Enstitüsü'nün kuruluş sebeplerini ve tarihçesini inceleyen SÜNTER, 132 sayılı Kanunun doğuşunu, getirdiği yenilikleri ve TSE'nin sürekli gelişmesini söz konusu ederek yeni yapılan binalar hakkında izahat vermiş ve demiştir ki :

Bu seneye girilecek olan bu sitedeki laboratuvarların hizmete açılabilmesi için yılda 2 milyon lira işletme masrafına ihtiyaç vardır.

Packing house'da boy ayırması

Mersin Borsasında 25 Aralık 1963 günü yapılan toplantıdan bir görüntü

Bunun da kısmen Amerikalılardan teminine çalışılmaktadır.

Aynı laboratuvarlarda yaş meyve ve sebzelerimize ait bölümler de vardır. Bu konudaki standartlarımızı yaparken müstahsil ve ihracatçılarımızla üniversitelerimizin fikirleri ve dış piyasa istekleri esas tutulmaktadır. Enstitünün görevi sadece standartları hazırlamaktan ibarettir. Bunların uygulanmalarını ilgili bakanlıkların görevlendirdiği elemanlar yapmaktadır.

Yalnız kanun ve kontrol, duyulan ihtiyacı karşılamaya yeterli değildir. Bu alanda müstahsil, nakliyeciler, ihracatçı ve devletin işbirliği yapması gerekir. Son zamanlarda bu istikamette gelişme olmuş ve bunun müsbet sonuçları görülmeye başlamıştır. Tatbikattaki rahatlık bundan doğmaktadır.

Uzman M. BARRAUD'dan ve arkadaşlarla tüccarlarımızdan alınan bilgiler de durumun ümitli olduğunu teyid etmektedir. Bugüne kadar mallarımızı kendi şartlarımızla satmaya çalışırdık. Şimdi ise OECD'nin yaptığı milletlerarası ortak standartlara uymak zarureti belirmiştir.

Bildiğiniz gibi Avrupa pazarları artık ithalat bakımından ortak standartları benimsemektedir. Bunlara uymayan malları memleketlerine sokmayacaklardır. Bu bakımdan artık standart işi bizim isteklerimize göre biçime sokulamaz. Onların koydukları şartları uygulamak zorundayız.

TSE, bu dünya standartları hazırlanırken büyük ölçüde maddi ve manevi fedakârlıklara katlanarak oralara mümessil göndermekte, Türk mahsulünün ve hazırlama tekniğinin durumunu korumağa çalışmaktadır.

OECD'nin gönderdiği Uzman M. BARRAUD ile dün gece intibaları etrafında uzun uzun görüştüm. Şimdi sizlere bunları kısa notlar halinde anlatacağım.

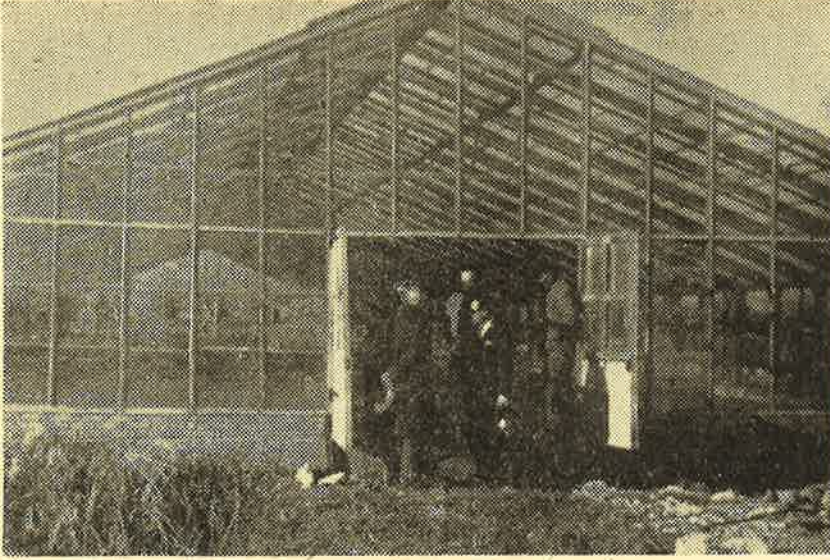
Sormak istedikleriniz olursa on-

Bahçede el ile boy ayırması ve ambalaj (dipte ortada M. Barraud)

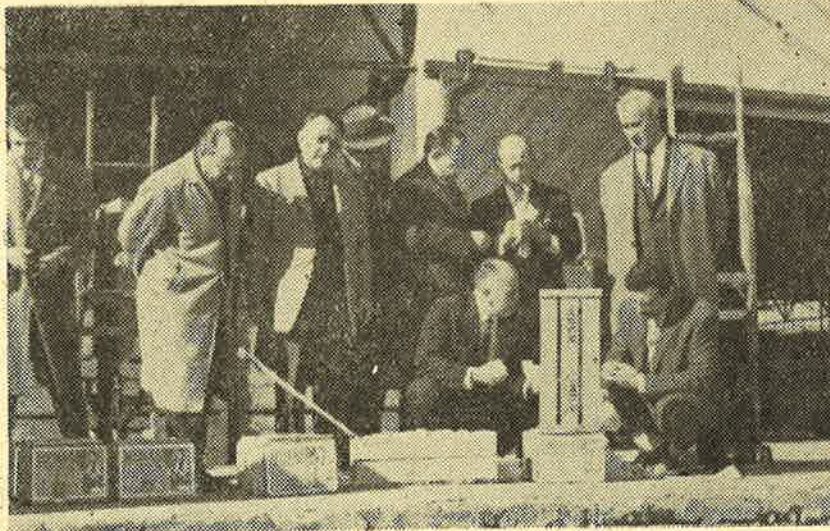
M. Barraud Tarsus'ta karnabaharlar üzerinde inceleme yaparken

Turfanda sebzeçilik için serlerde inceleme

İhraç için sandıklar kontrol ediliyor (Solda Standardizasyon müdürü Atam, sağda M. Barraud)

TSE hey'eti önünde M. Barraud kontrolü anlatıyor

ları da hep beraber cevaplamağa çalışacağız :

M. BARRAUD'un bana söylediklerine göre iyi ve eksik taraflarımızı şöylece özetleyebiliriz :

İyi taraflarımız :

Memleketimizin toprağı ve güneşi, kısaca iklimi en iyi vasıflı malların elde edilmesine elverişlidir. Böylece Türk mahsulü kalite itibarıyla dünyada rakipsizdir.

Eksik taraflarımız :

Tabiatın bize lütfettiğı bu yüksek kaliteli malı bakımda, toplamakta, ayırmada, ambalajlamada, yüklemeye, satmada eksiklerimiz var. M. BARRAUD diyor ki :

Toplamada ağaçlarımızı korumuyoruz. Ağaca aslında hiç çıkılmamak gerekir. Buna zaruret görülürse bu takdirde altı yumuşak ayakkabı giyilmeli, fakat en iyisi devşirmeyi merdivene çıkararak yapılandır. Yine toplamada özel makaslar kullanılmadığı için bir kısım meyvelerimiz zedelenmektedir. Bu iş de düzensiz konmalıdır.

Sonra toplanan meyveler, önce küçük sepetlere konulup bunlardan daha büyüklerine aktarılmakta ve vasıtalara yüklenecek sandıklara ise mal ikinci bir manipulasyon ile geçmektedir. Bu el değiştirmelerde tabiiyetle zedelenmeler olmaktadır. Mahsulün işleninceye kadar içinde kaldığı sandıklara hava delikleri açılmamış. Bu da bir mahzurdur. Ve bazı ahvalde dalından koparılmış meyvelerin gerektiğı gibi iki gün bekletilmeden ambalajlandıkları vaki olmaktadır. Bu da meyvelerin yolda çürümelerine yol açar.

Bir de ihraç olunacak mahsul, bahçede bir ön ayırmaya tabi tutulması ve işe yaramayanların buraya atılmasını bunlar için boşuna masraf yapmaması esastır. Bizde buna da önem verilmediğı görülmektedir.

Paking havuzlarda işleme, fiyatlar üzerinde birinci derecede rol oynayan biçim, renk ve dış hatalar bakımından önemlidir. Çünkü bundan böyle Ortak Pazar ve OECD ortak standard şartlarına uygun düşmeyen meyveler yukarıda da belirttiğimiz gibi alınmayacaktır. Bu itibarla tuzunçillerimizi ona göre hazırlamalıyız.

Bugün kaliteyi kontrol yoluyla sağlıyoruz. Fakat bu yeter değildir. Bu iş tam olabilmek için müstahsil tarafından yapılmalıdır. Ve sadece bu tedbir fiyatlarda yüzde on kadar bir artış sağlayabilir.

Ambalajlar oldukça düzelmiştir. Yalnız ambalaj boyutlarında biraz daha dikkat ister. 1/2 santim bir aksaklık dahi kötü netice verebilir. Bu yapılmadığından ambalajlar bombeli oluyor yahut boş kalıp içindeki meyveler sallanıyor ve taşımalarda zedeleniyor.

Kontrolde müsamaha edilen bu eksiklikten ya müstahsil, yahut ihraçatçı zarar görüyor.

Standard kontrolün ve geri çe-

virmenin, sadece mal sahibini korumak amacıyla yapıldığı bilinerek memnuniyetle karşılanmalıdır. Bir de ambalajlamada bazı civillerin dışarıya kaydıkları oluyor. Bu yüzden dış piyasalarda bir işçi yaralanırsa malın tahliyesini bile engelliyebilir ve böylelikle büyük zararlara yol açar. Onun için bu hususta da uyanık olmalıdır.

Kalibrage işi, pakinhavuzlarda iyi durumda, mevcut tesisler ihtiyacı karşılayacak ölçüde. Binaenaleyh artık yenilerini kurmağa değil bunları tam kapasite ile çalıştırarak işleme maliyetini düşürmek akılcıca bir hareket olur.

Mahsulü az masrafla ve sağlam halde ucuza mal edip yine ucuza satmak ticarete şarttır. Makine ve tesisler bu yönden sür'at sağlar. Yüklemede de zararı önlemek için mutlaka palet kullanılmalıdır. Bütün dünyada tatbikat böyledir.

Bu konuşmayı FARUK SÜNTER şu cümle ile tamamlamıştır :

M. BARRAUD'un üç aylık gezisi sırasında kendisine standardla doğrudan doğruya ilgisi olmayan fakat ihracatın gelişmesi için zaruri bulunan dileklerde de bulunulmuştur. Bunları bir liste halinde topladık. Şimdi Genel Sekreter İBRAHİM KUTLUTAN arkadaşımız listeyi okuyacaktır. Eksik, fazla ve sarih olmayan cihetler varsa belirtilmesini rica ederim.

(İbrahim Kutlutan'ın okuduğu bu liste, ayrı bir çerçeve içinde verilmiştir. Bu dilekler üzerinde görüşme yapılmış ve listede verilen şekil ittifakla kabul edilmiştir.)

İBRAHİM KUTLUTAN'dan sonra Standardizasyon Müdürü FASİH ATAM, OECD standardlarına uygunluk belgesi ve sandıklara konulacak etiketler üzerinde ilgi ile dinlenen bir konuşma yapmış ve toplantı samimi bir hava içinde son bulmuştur.

OECD Meyve ve Sebze Standardizasyon uzmanı M. Barraud'un tesbit ettiği dilekler

- 1 — Ziraî mücadele için ithal olunacak pülverizatör tiplerinin tesbiti ve bunların kullanılması ile ziraî istihsal bahislerinde eğitim yapılması,
- 2 — İlaçlama mevsiminin tayini ve tatbiki ile ilaçlama mecburiyeti konulması,
- 3 — İlaç fiyatlarının ucuzlatılması ve bunlara gümrük muafiyeti tanınması,
- 4 — Kalibröz ithalinde kolaylık gösterilmesi,
- 5 — Orman İdaresinin ihraca salih ambalajlı kereste ayırması ve turuncgiller ihracatçılarına yaptıkları ihracat nisbetinde dış memleketlerden kereste ithal hakkı tanınması,
- 6 — Marketing sistemini uygulayacak bir devlet teşkilâtı kurulması,
- 7 — Liman yüklemesinde yeter sayıda ve kalifiye eleman sağlanması,
- 8 — Gemi kaptanlarına narenciye yüklemesi hakkında bilgi verilmesi,
- 9 — Yüklemelede istifler arasına tahta konulması ve bu tahtalara gümrüklerle kambiyonun güçlük çıkarmaması
- 10 — Müstahsile ihtiyacı kadar ziraî kredi açılması ve mahsulünün ziraî sigortaya alınması,
- 11 — İhracatta zarar görecekt kooperatiflerin uygun bir yardımla desteklenmesi,
- 12 — Dış istihbarat ve teleks sisteminin kurulması,
- 13 — Küçük tonajda frigorifik gemi temin edilmesi,
- 14 — Orta Avrupa'ya Yugoslavya üzerinden de ihraç yapılabilme imkânının açılması,
- 15 — Dış piyasalarda ekspertiz ve satış işlerinden anlar elemanlar bulundurmamak suretiyle millî menfaatlerimizin buralarda savunulması,
- 16 — Millî narenciye komitesi kurulması ve bu yoldan milletlerarası narenciye kuruluşlarıyla temasa geçilmesi,
- 17 — Erkenci sebze, tohum ve fidelerin ihraca elverişli nevilere seçilerek ziraî araştırma enstitülerimizde yetiştirilmesi ve müstahsillere buralardan dağıtılması,
- 18 — Eski sandıkların yurd içinde de kullanılmaması,
- 19 — Milletlerarası enterfrigo vagonlarının Çukurova'da Mersin ve Adana'ya kadar uzatılması,
- 20 — İhraç edilecek sebze ve meyvelerimizi almak üzere yabancı nakliye uçaklarının Adana Milletlerarası Hava Meydanına inmesi,
- 21 — Standard ve kalite kontrolünün rıhtımlarda gümrük muayenesiyle birlikte yapılması.
- 22 — İçel - Lâmas, Alata, Gilindere, Tece, Mezitli ırmaklarının bir arada Mersin'e bağlanması ve sulamaya açılması,
- 23 — Ambalaj tel makinelerinin liberasyona alınması.

M. BARRAUD PARİS'E DÖNDÜ

Üç aydan beri memleketimizde TSE hesabına standardizasyon tetkikleri yapan OECD Yaş Meyve ve Sebze Uzmanı, işini tamamlayarak ay sonunda Paris'e hareket etmiştir.

Hareketinden önce TSE Başkanı tarafından M. BARRAUD şerefine bir toplantı tertiplenmiş ve bunda Hükümet erkânı, yabancı sefaretlerin ilgili diplomatları, AID ileri gelenleri ile TSE ailesine mensup ilgililer hazır bulunmuştur.

KOKTEYLDEN BİR GRUP (Soldan sağa: İGEME Marketing uzmanı Mr. L. Bespalof, AID Başkan Muavini Mr. R. C. Hamer, M. Pierre Barraud, TSE Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter; arka sırada ise TSE Yönetim Kurulu Üyesi C. S. Silan ve AID'nin TSE'deki uzmanı Dr. Wensel görülmektedir)

Kanunname-i İhtisab-ı Bursa

Topkapı Sarayı Revan Kitaplığında bulunan ve bugün standardlarla ilgili en eski belge olan «Kanunname-i İhtisab-ı Bursa»nın orijinal metninin fotokopisi, lâtin harflerine çevrilen metni ve bugünkü türkçeye çevirisi bir kitap halinde TSE tarafından bastırılmıştır.

Kitabın başına bu Kanunnamenin hazırlanmasını emreden Beyazid II (1452—1512) in bir portresi, TSE Başkanı Faruk A. Sünter'in önsözü konulmuştur. Bundan sonra 17 sayfa tutan fotokopiye yer verilmiştir. Kitabın sonunda Kanunname'den çıkan sonuçlar özetlenmiş, ayrıca önsözün ve sonuçların İngilizcesi eklenmiştir.

Kitabın önsözünde Faruk A. Sünter şunları yazmaktadır :

Anadolu toprakları üzerinde Türkler hükümet kurdukları vakit her alanda bugün dahi yeni sayılabilecek uygarlık örnekleri vermişler ve bu arada standardizasyon konusunu da ele alıp ortaya değerli eserler koymuşlardır.

Bilindiği gibi o zamanki Osmanlı Devletinde idari taksimat, eyaletlere muadil sayılabilecek yönetim bölgelerine ayrılmada ve federal bir sistem meydana getiren padişahın hükümet merkezinde ifadesini bulmakta idi.

Takriben beşyüz yıl kadar gerilere giden çalışmalar arasında Bursa, Edirne, Sivas, Konya, Erzurum, Diyarbakır, Çankırı, Aydın, Mardin, Karahisar, Musul, Rize, Amasya, İçel, Arapkir, Karaman ve daha emsali yerlerin mahalli hususiyetlerine ve istihsal nevelerine göre standard kuralları konulmuş, ciddi surette uygulanmakta idi. Bunların içlerinde ileri bir mahiyet taşıyan ve reformları ayakta tutan Bursa standardlarına ait belgeyi bilginler muhtelif vesilelerle zaman zaman ve parça parça incelemişler ve bir çok dokümanlarda söz konusu etmişlerdir.

Türk Standardları Enstitüsü, Amerika'nın keşfi sıralarına rastlayan ve tarihi değeri söz götürmeyen bu belgeyi çağdaş standardizasyon faaliyetine ışık tutmak, aynı zamanda dünya tarihine maletmekle faydalı bir görev yapmış olacağını düşünerek çoğaltıp ilgililerin istifadesine sunmuştur.

Bu broşüre II ncı Beyazid zamanında yürürlüğe konulan «Kanunname-i İhtisab-ı Bursa»nın Topkapı Sarayı Revan Kütüphanesinde bul-

nan orijinalinin fotokopisi aynen konulmuştur.

Ancak bu belgeyi okuyup anlayacak jenerasyonlarımız geride kalmış bulunuyorlar. Onun için bugün okunması ve anlaşılması ayrı birer problem olduğu düşünülerek bu metnin gerekçesi ile hüküm ifade eden kısımları önce lâtin harfleri ile okunur hale sokulmuş ve sonra bugünkü dilimizle anlaşılabilir şekilde türkçeleştirilmiştir.

Üçüncü kısımda ise belgenin standard kuralları incelenerek beşyüz yıl önce yapılan eserin bugünkü anlamda mahiyet ve önemini belirtmesine çalışılmıştır.

Bunun okunmasından da anlaşılacağı veçhile Türkler; daha dünyada standard sözü yokken ve uygarlık seviyesinin yükseldiği yüzyıllar sonrasında dahi böyle bir şey düşünülmediği halde, bugünkü anlamda kalite, boylama, ambalaj gibi sarıh standardları hem tesbit etmişler, hem de ceza hükümleri koyarak uygulamışlardır.

Yirminci yüzyılda kalkınmanın temel taşlarından biri addolunan standardın önemini Türklerin daha o zaman kavradığını ve bu alanda bütün dünyaya ışık tuttuğunu bu belge isbat etmektedir.

Bu broşürün hazırlanmasında emekleri geçen Türk Dil Kurumu Genel Yazmanı Sayın Ömer Asım Aksoy ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü eski yazı uzmanları ve Enstitümüz Genel Sekreteri İbrahim Kutlutân'a teşekkürü zevkli bir vazife saymaktayız.

Kitabın sonuçlar kısmında ise şunlar bulunmaktadır :

Bu devirde :

1 — Hemen bütün tarım ve hayvan ürünleriyle o gün mevcut sanayi mamülleri gerek vasıf, gerek fiyat yönlerinden standard sayılabilecek esaslara bağlanmış ve özel bir teşkilâtle bunlar daimi bir mukabe altında tutulmuştur.

2 — Standard esasların ve narhların tesbitinde müstahsil ve âmillerle bilirkişilerin ve halkın fikirleri alınıp telif edilmiştir.

3 — Tarım ürünleri değerlendirilirken, neveleri ile turfanda zamanları gözönünde bulundurulmuş fiyatlar sabit tutulup miktarları istihsal mevsimine göre değiştirilmiştir.

4 — Sanayi mamüllerinde ham maddeler ve işçilik üzerinde du-

rulmuş, gereken yerlerde alayım ve boyutlar verilmiştir.

5 — Alım satımlarda malı getirenlerle, dükkânda veya gezerek ayakta satanlar için ayrı kâr hadleri konulmuş ve kazanç payı genel olarak yüzde on oranında kabul edilmiştir.

6 — Türk Milleti :

a) Uygulanacak kanunları hazırlamada, halkın her sınıfına yer ve değer vermek suretiyle ileri ve geniş demokratik anlayışını,

b) Taşıma işlerinde nakliyecileri nalsız hayvan kullanmağa ve fazla yük yüklememeğe zorlayarak yüksek insanlık duygularını,

c) Hayvanların ayaklarına mih değirip sakatlayan nalbantları, iyi edinceye kadar bunlara bakmağa ve yemini vermeğe mahkûm etmek yolu ile de adalete saygı ve bağlılığını,

d) Şeker alış verişinde satıcıyı, şeker kellesini en çok üç katlı kâğıtlara sarmağa ve kırıklarıyla tozlarını ayrı kâğıda koydurup alıcıya göstermeğe ve ayrı fiyatla satmağa mecbur tutmakla da ticarete hak ve dürüstlüğe verdiği önemi,

fiilen ortaya koymuştur.

7 — «Kanunname-i İhtisab-ı Bursa» isminden ve bunun düzenlenmesine temel olan Padişah Fermanından da kolayca anlaşıldığı gibi vatandaşların günlük yaşayış ve geçimi ile sıkı sıkıya ilgili bulunan belediye kanunları, her hâkimlik bölgesinde ayrı ayrı ve doğrudan halkın ihtiyaç ve isteklerinden alınan ilhama dayanılarak düzenlenmiş ve padişah otoritesi, sadece bunları yürürlüğe koyan bir tasdik şerhinden ibaret kalmıştır.

Bu fiili olayda, bugünkü birleşik eyaletlerden kurulmuş federal hükümet rejiminin temel örneği görülmektedir.

Türk Standardları Enstitüsü, dörtüyük altmış bir yıl öncesindeki bu gerçeğe ışık tutmakla Türk Milletini medeni âleme bu bakımdan da yakından tanıtmak ve toplum için standardlaşmaya verdiği önemi göstermek, imkânını bulmuş ve kurulusundan beklenen bir millî hizmeti daha yerine getirmiş olmaktadır.

ÇEŞİT ÜZERİNE...

Dr. Mehmet Ali OKSAL

Ankaradaki konfeksiyon mağazalarından birindeyiz. Tezgâh üzerine yığılmış renk renk eşya, bir taraftan müşterilerin diğer taraftan satıcı kızların girip çıkan elleriyle hamur gibi yoğurulmakta. Biz de eşimin beğenebileceği bir şeyler almak için oyalanıyoruz. Renk ve biçim seçiminde güçlük çeken eşim çeşit azlığından şikâyetçi gibi görünüyordu. Satıcı kız malımı beğendirebilmek için elinden geleni yapıyorsa, mağaza sahibi de bana mağazasındaki malın hep «standard» olduğunu anlatmaya çalıştı. «Standard» kelimesini kendi anlayışına göre kullanan bu iş adamı ile ayak üzerinde «çesit», «çesit azaltıp çoğaltma» ve «sürüm» üzerinde konuştuk. Sattığı malın kalitesine ve ucuzluğuna bizi inandırmış olmalı ki, sonunda, koltuğumuzda paketler mağazadan ayrıldık. Evde bir kez de karı koca durumu gözden geçirdik. Bizi de memnun bırakan bir alışveriş yaptığımız kanısına vardık. Fakat «çesit» üzerinde ayrıca durmaktan kendimi ahkoyamadım.

ÇEŞİT için Türk Dil Kurumu Sözlüğü: «Aynı cinsten olan şeylerin bazı farklarla ayrılan öbeklerden biri» demektir. Bu tanımlama, sanyorumki, mal çeşitlerinden ne anlaşılacağını yeteri kadar belirtmektedir. Ancak, bir malın çeşidini azaltma veya çoğaltma kavramları için, Batı dillerinde ayrı ayrı terimler kullanıldığı halde, Türkçemizde bunların yerleşmiş karşılıklarına rastlamıyoruz. İngilizcede «simplification» kelimesi «çesitleri azaltma» anlamına da gelmektedir. Geçen yıl Türkçeye çevrilen Milletlerarası Ticaret Odasının No. 12 dokümanı «Marketing Terimleri Lûgatı»nda «simplification» kelimesinin karşılığı olarak «basitleştirme» kullanılmıştır. Fakat diğerine, adı geçen lûgatte, yer verilmemiştir. Biz burada, geçici olarak, «çesitleştirme» kelimesini çesitleri arttırma anlamında kullanabiliriz.

Kolaylıkla anlaşılacağı üzere basitleştirme ile çesitleştirme birbirlerine karşıtlardır. Bunların standardlaştırma ile olan bağlantılarını ileride ayrıca inceleme konuları yapacağız. Şimdilik basitleştirme ile

standardlaştırmanın ortak bulundukları amaçla ilgili olarak yalnız «çesit» üzerinde sohbet edeceğiz

ÇEŞİTİ STANDARD ile karıştıranlar, daha doğrusu, BASİTLEŞTİRME ile STANDARDLAŞTIRMA'yı aynı anlamda sananlar var. Halbuki, hedefleri birbirlerine yakın olmakla beraber, bu hedeflere ulaşmak için kullandıkları araçlar birbirlerinden tamamen farklıdır. Çesit üzerinde dururken davranışımız seçici (selective) ve ticâridir. Standardlaştırmada ise yaratıcı ve teknik eylemler sistemine bağlanmak zorunluğunda kalırız. Teknoloji ve metodoloji açılarından birbirlerinden farklı olan basitleştirme ve standardlaştırma, ekonomi bakımından hedeflerde birbirlerine yakındır demistik. İşte bu yakınlıktır ki bunların birbirlerine karıştırılmasına sebep olmaktadır. Zira, her ikisi de bol, ucuz, ve iyi mal peşindedirler. Birisi pratik, diğeri rasyonel yollardan bu emellerine ulaşmaya çalışırlar.

Diğer taraftan, insan yaradılışı, her nedense, çeşit'e doğru yatkındır. Hele temel isteklere doymuşsa... Ekonominin nedeni ve sonucu insanoglu oldukça, acaba «çesitten» vazgeçebilir mi? Doğrusu, üzerinde durulmaya değer bir soru gibi görünüyor bu bana. Ancak, fazla düşünmeye kalkılırsa, sonu politikaya uzanabilir. Fakat biz burada işin teknik tarafına hafif bir ışık tutalım. Toplumun temel ihtiyaçlarını karşılama çabaları arasında acaba

çesit azaltma'nın «kemer sıkma» kadar önemli bir rolü bulunamaz mı?...

Derlerki, «çesit bolluğu baş ağrısı yapar». Sanayiden örnek alacak olursak, bu deyimi doğrulamak kolaydır. Nitekim, çesitlerin ölçüstünü kaçıran bir sanayi kolundaki stok artışı, tesisata yaptığı yatırım fazlalığı, bol çesitin zorunlu kıldığı teknik bilgi fazlalığı, ve hattâ plânlanma zorlukları o sanayi kolunu bir çıkmaza sokar. Bunun yakın çevremizdeki örnekleri pek te az sayılmazlar. İlgili yetkileri düşündürecek bir problem bu.

Sohbete başladığımız mağazadaki «az çesit» politikasını, olağanüstü durumlarda, devletler bile uygulamaktadır. Bu sefer yakın çevremizden uzağa gidip, Amerika Birleşik Devletlerinden örnek alalım Savaş gücüne yeni kaynaklar bulmak amacıyla, Hükûmet üretim etkenlerinin esas-olmayan alanlarda kullanılmasını yasak etmiştir. Bir müessesenin kendi tezgâh ve tesislerini, sağladığı malzemeyi, işçilerini, ve hattâ sermayesini istediği gibi serbest kullanmamasında çeşitli azaltma ilkeleri yer almıştır. Harp ekonomisinin gerekli kıldığı bu tedbirlerin temelindeki malzeme kalkınma ekonomilerinde de kullanılmaktadır. Özellikle az gelişmiş ülkelerde göze çarpan «çesit enflasyonu» üzerinde de durulacak olursa, «para enflasyonu» nedenlerinde kafa patlatanların adedini de çeşidini de azaltır belki..

İş Adamları

İKTİSAT GAZETESİ

okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

Şehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 - ANKARA

TS. 55'e uygun

MUTFAKTA • BANYODA • SANAYIDE

EN MÜKEMMEL YAKIT

AYGAZ

DOSTLUĞUNUZU
KAZANMAK İÇİN
BU *Emniyet
Başlığına*
ÇOK ÖNEM VERDİ

ZİRA

Ekonomik, temiz, yüksek enerjili ve kullanışlı yakıtımızın en emniyetli bir şekilde hizmetini yalnız AYGAZ'a mahsus olan bu emniyet başlığı (detandör) temin etmektedir. AYGAZ'ın gayet muntazam ve sür'atli servislerden istifade etmek için...

EN YAKIN AYGAZ BAYİNE MURACAATINIZ VEYA MERKEZİMİZDEKİ
47 46 74 - 48 77 49 - 48 75 64 NUMARALARA BİR TELEFON KÂFİDİR

AYGAZ

GELECEĞİN YAKITI BUGÜNDEN HİZMETİNİZDE

YENİ Standardlar

SIĞLA YAĞI STANDARDI

İzzet ERKSAL

Yüksek Kimyager

Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurulu 13.11.1963 tarihinde memleketimizin önemli tabii kimyasal ürünlerinden biri olan (Sığla Yağı) Standard Tasarısı üzerinde son incelemeleri de yaparak kabul etmiş bulunmaktadır.

Sığla Yağı (Crude Levant Strax) adı ile yayınlanacak bu yeni standard Enstitünün Kimya Hazırlık Grubu ve buna bağlı (Sığla Yağı Teknik Komitesinde) uzun çalışmalar sonunda yapılmıştır.

Bu tasarı üzerinde uzun boylu durulmuş olmasının başlıca nedenlerinden biri, memleketimiz ürünü sığla yağına ilişkin olarak elde pek az bilgi ve belge bulunmasıdır.

Sığla Yağı Hakkında Genel Bilgi :

Sığla ağacı (Kabukları günlük yerine kullanıldığı için günlük ağacı da denilir) nin iki nevi vardır.

Güney Amerika'da bulunan ve Liguidamber stryaciflua adı verilen cinsten elde edilen yağa Amerikan Storax'ı denir. Bir de Liguidamber Orientalis nevi vardır. Memleketimizde Muğla vilâyetinde aşağı yukarı 4000 hektar genişlikte ormanlar halindedir. Enstitünün ele alıp standardını hazırladığı yağ, bu neviden elde edilmekte olan sığla yağıdır.

Bu ormanların % 90 ı devletin olup Devlet Orman İşletmeleri tarafından işletilmektedir.

Sığla yağı, patolojik bir teşekkül olup, sığla ağacı gövdesinde özel tekniğine göre açılan yaralardan usulüne göre kabukla birlikte toplanan maddenin, kaynar derecede sıcak suya daldırıldıktan sonra preslenmesi yoluyla elde olunan balsami bir yağıdır.

Sığla yağı, parfümeri sanayiinde koku tutucu (Fiksator) olarak ve merhem ve sair farmasötik mamullerin, özellikle kokulu sabunların yapılmasında kullanılmaktadır.

Üretimimizin hemen hemen dörtte biri Amerika'ya ihraç edilmektedir. Almanya, Fransa, İngiltere ve Rusya'ya da bir kısım yağ gönderilmektedir.

Sığla yağının en önemli üretmeni ve satıcısı Türkiye'dir.

Tasarı için gelen mütalâalar :

Sığla Yağı Standardı hazırlanırken Sanayi Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Ankara, İstanbul Ticaret ve Sanayi Odaları, Odalar Birliği ve tanınmış ihracatçılardan mütalâalar istenmiştir.

Ayrıca memleketimizin başlıca sığla yağı üretmeni olan Orman Genel Müdürlüğünün görüşü de alınmıştır.

İhracatçılarda Türk sığla yağlarının genel olarak tatminkâr bulunduğu, bazı hallerde görülen fazla sululuk olmak ve bazı yabancı maddelerle karışık olmak gibi mahzurlarının önüne geçildiği takdirde, ihracatta herhangi bir müşkülle karşılaşılacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan tasarının hazırlanması sırasında sığla yağının başlıca alıcısı bulunan firmalarla da temasa geçilmiştir. Bu firmalardan alınan mütalâalar ve özellikle on yıldan beri yapılmış bulunan analiz sonuçları tasarının hazırlanmasında çok faydalı olmuştur.

Standardın Konu, Tarif ve Kaplaması :

Yukarıda belirtilen esaslara göre hazırlanmış olan standardda sığla

yağının tarifi, özellikleri, nümune alma ve muayene metodları ile piyasaya arz şartları yer almış bulunmaktadır.

Standard ham sığla yağına ait olup, ham sığla yağının damıtılmasından elde edilen saf yağla, ham sığla yağının istihsalı sırasında geri kalan buhur (posa) ve ham sığla yağının damıtılmasıyla elde edilen esans bu standardın dışında bırakılmıştır.

Özellikler :

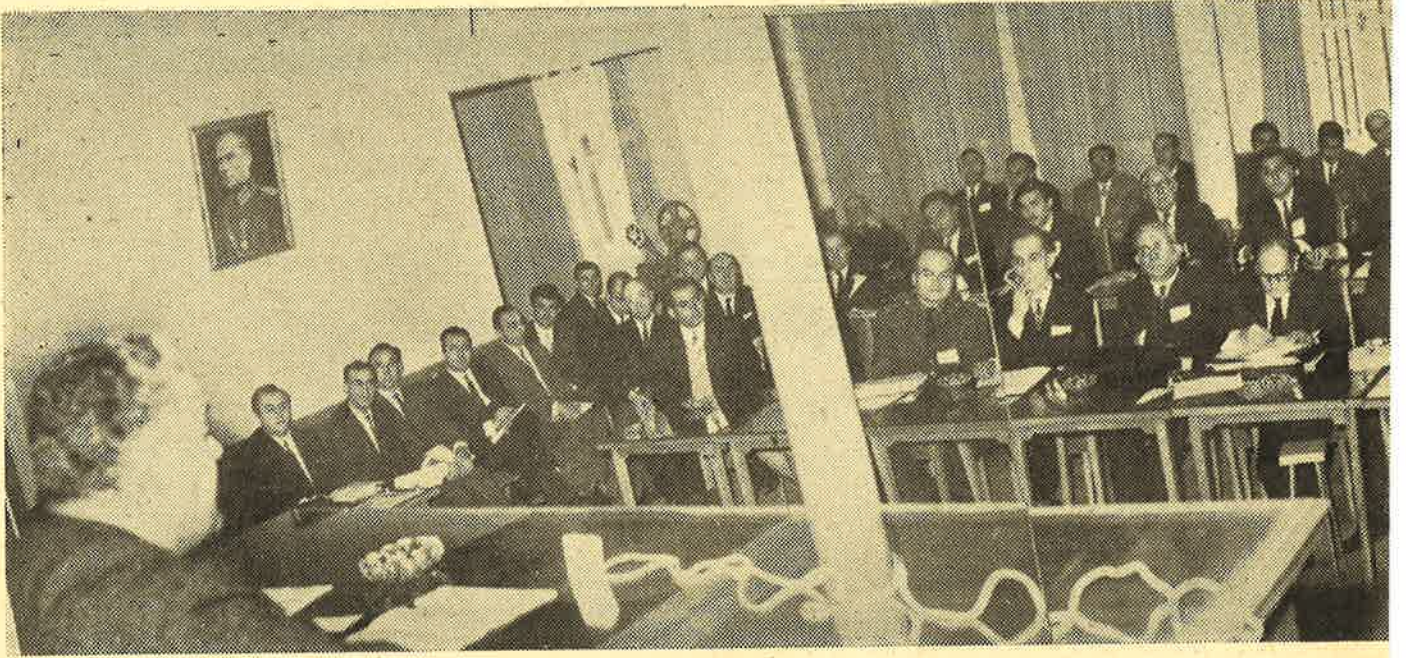
Standardda alıcıların görüşüne de uygun olmak üzere su miktarının % 2 yi geçmemesi kabul edilmiş olduğu gibi toplama tekniği gereğince bir miktar kendi ağacının ayıklanamıyacak kadar ufak kabuk parçalarından başka taş, kum, iri kabuk ve yaprak gibi yabancı maddelerle reçine gibi katlı maddelerinin bulunmasına müsaade edilmemiştir.

Kimyasal özellikler arasında kurtulma kaybı, kül miktarı, alkolde çözülen maddelerin kabul edilebilir sınırlar da gösterilmiştir. En önemli özelliklerden olan asit sayısı 50 ilâ 80 arasında kabul edilmiş sinamik asit sayısının da % 20 den aşağı olmaması kabul edilmiştir.

Standardda sığla yağından nasıl nümune alınacağı ve bunlar üzerinde hangi muayenelerin ne suretle yapılacağı da gösterilmiştir.

Sığla Yağının Piyasaya Arzı :

Sığla yağının ambalajının özelliklerini bozmayacak maddelerden yapılmış olması ve dolu halde ambalajlı ağırlıklarının en çok 50 kilo gramı geçmeyen mühürlü kaplar içerisinde piyasaya arz olunması ön görülmüştür.

II. Yağ Sanayii Semineri Toplandı

Halkımızın beslenmesinde büyük önem taşıyan yağlı tohum ve yağların standardlaştırılmasında Türk Standardları Enstitüsünün gösterdiği gayrete işaret olundu

Adana — Özel muhabirimiz bildiriyor :

Türkiye Odalar Birliği ile Amerikan Soya Birliği'nin birlikte düzenledikleri II. Yağ Sanayii Semineri 16 - 17/12/1963 günlerinde Adana Ticaret ve Sanayi Odası'nın salonunda toplanmıştır.

Semineri, güzel bir konuşma ile Adana Valisi MUKADDER ÖZTEKİN açmış, Ankara Ziraat Fakültesi ziraat politikası kürsüsünde Profesör CEMİL ÇALGINER idare etmiş, Türkiye Odalar Birliğinden SADİ SANVER de samimî bir kapanış konuşması yapmıştır.

Ankara'dan :

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin muhtelif kürsülerinden Profesör ve Doçentler, Amerikalı ve İspanyol Uzmanlar, Ticaret, Sanayi ve Sağlık

Bakanlıkları, temsilcileri ile Hıfzıssıhha Uzmanları, Amerikan Ziraat Atışesi ve AID Uzmanları, Türk Standardları Enstitüsü ve Et Balık Kurumu temsilcileri.

Türkiye Odalar Birliği ve Amerikan Soya Birliği ilgilileri.

İstanbul'dan :

Ticaret Odası ve Ünilever Müessesesi temsilcileri.

İzmir'den :

Bornova Zeytincilik Enstitüsü Uzmanları, Turyağ Müessesesi ve Kimya Müşavirlik Firması.

Adana, Mersin, İskenderun ve Hatay bölgelerinin Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve İhracatçı Birliği Temsilcileri ile Paksoy Hatay Yağları, Akış ve sair yağ sanayii müesseselerinin müdür ve uzmanları ve

bir kısım yağlı tohum müstahsilleri Seminere tebliğ vermek ve mamûllerini teşhir etmek suretiyle, katılmışlardır.

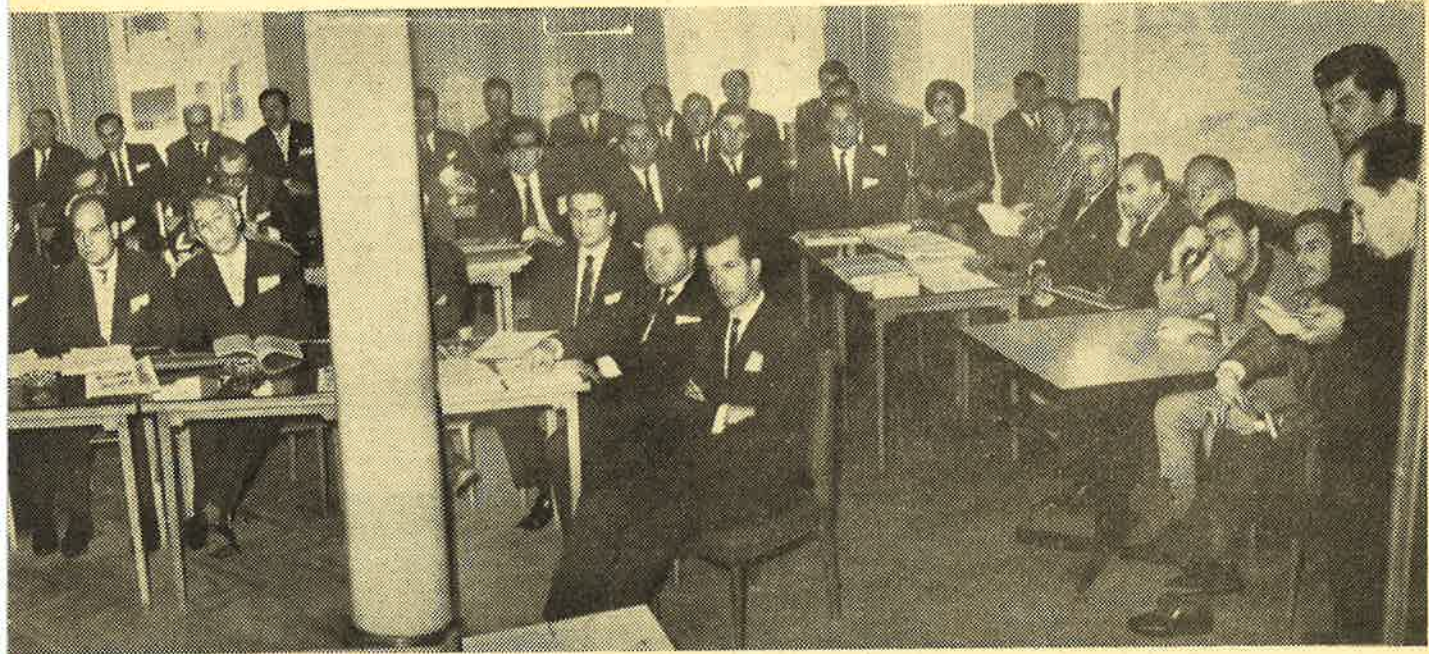
Önemli gıda maddelerinden yağın istihsal konusunun görüşülmesine tahsis edilen bu Seminerde çeşitli yağ istihsallerimizle istihlâk miktarına göre eksigimiz ve bunun ne suretle karşılanabileceği ve aynı konuda yapılacak ithalât ve ihracat imkânları, şartları, üzerinde uzun uzun durulmuş, karşılıklı fikir teatileri yapılmıştır.

Bu arada bilhassa soya fasulyesi ziraatına geniş bir yer verilmiş ve bu mahsulün muhtelif sanayide kullanış yerlerini canlandıran filmler de gösterilmiştir.

İhtiva ettiği bol proteinden ve o nisbette ucuz olmasından ötürü beslenmede birçok yiyecekler haline konulan soyanın,

HABERLER

Yukarıdaki fotoğrafta, Adana'da yapılan II. Yağ Sanayii Seminerine katılanlar görülmektedir

likit yağ olarak da yine yemeklerde ve ayrıca boya, kâğıt, döşemelik muşamba sanayiinde, kadın kremlerinde kullanılmakta olduğu cihetle, Türkiye'de yetişebileceği bölgeler ve ziraatından alınacak mahsul miktarları ilgi ile karşılanmıştır.

Yine bu vesile ile konuşan Bornova Zeytincilik Enstitüsü Müdür Yardımcısı SÜLEYMAN AKSU Türkiye'nin ilk defa olarak katıldığı Milletlerarası Zeytinyağı Konseyi'nde alınan kararları ve bu çalışmalarından nasıl faydalanabileceğimizi açıklamış, gerekli tedbirleri aldığımız takdirde Dünya zeytinyağı ihracında baş yeri alabilecek tabii kaynaklara sahip bulunduğumuzu bildirmiştir.

Dünya zeytin bölgesine dahil Akdeniz, memleketlerinde bu ağacın yetişebileceği yeni sahalar kalmadığı halde Türkiye'nin Marmara, Ege ve Güney ve Güneydoğu bölgelerinde Türkiye mevcudunun daha bir katı kadar zeytinlik yapılabilecek sahalar bulunduğunu ve zeytinyağı fiyatlarına müstahsili tatmin edecek bir istikrar verilebileceği takdirde ay-

nı bölgelerdeki yabancı zeytinler aşılacak suretiyle bu işin çok kısa zamanda başarılacağına ortaya koyan bildiri, Seminerde hazır bulunanlar üzerinde müsbet intibalar yaratmıştır.

Çeşitli yemeklik yağların insan sağlığı üzerindeki etkilerini inceleyen sağlık uzmanlarımızın konuşmaları da Seminerde dikkati çekmiştir.

Ve nihayet halkımızın beslenmesinde büyük önem taşıyan yağlı tohum ve yağların standardlaştırılmasında Türk Standardları Enstitüsünün gösterdiği gayret ve aynı Enstitünün, atalarımızın çok eski tarihlerde bu konuya verdikleri önemi belirten «Kanunname-i İhtisab-ı Bursa» adlı yayımı ve faaliyet raporu da seminere katılanlarda memnunluk uyandırmıştır. Bu samimî hava içinde geçen Seminer sonunda :

1 — Yurdun iktisadî bakımından müsait görülen bölgelerinde proteince zengin olan ve mübadele ziraatında büyük fayda sağlayan soya fasulyesi ziraatinin uygulanması.

2 — Zeytinyağı ihracatını-

zı teşvik için bir taban fiyat tesbit edilerek bunun muhafaza olunması.

3 — Yağ istihali ve yağ sanayii işlerimizle uğraşmak ve bu konudaki politikamızı tesbit etmek üzere bir ofis kurulması.

4 — Et ve Balık Kurumu tarafından muhtelif bölgelerdeki sanayicilerimize yapılan yağ tahsis sisteminin revizyona tabi tutulması ve ihtiyaçlarımıza daha uygun bir istikamet verilmesi.

5 — Yağ sanayii müesseselerimizi her türlü kaza ve yangın tehlikelerine karşı koruyucu tedbirleri ihtiva eden bir talimat yapılması ve bunu uygulayacak organizma kurulması.

6 — Muhtelif bölgelerdeki yağ sanayii müesseselerimiz ve müstahsillerimiz, ihracatçılarımız arasında koordine bir çalışma ve anlaşmaya yol açan ve millî politikamızın aha hatlarını ortaya çıkarmakta büyük faydaları görülen bu Seminerlerin devam ettirilmesi ve müteakip toplantının İstanbul'da yapılması kararlarına varılmıştır.

Askerî araç ve gereçlerin Standardizasyonu

Muzaffer UYGUNER

Bir ordunun, bir askerî birliğin savaş gücünün artırılmasında standartların büyük önemi vardır. Askerî araç ve gereçlerini kendisi yapmayan ve bunları çeşitli ülkelerden almış bir ordu düşünelim. Bir savaş sırasında bu ordunun elinde çeşitli tip ve vasıfta araç ve gereçler bulunacak demektir. X markalı ve XX modeli bir aracın herhangi bir parçasının kırıldığı ve o parçanın da stoklarda bulunmadığını kabul edelim. Bu durumda ya o parçayı ithal etmek, ya imâl etmek gerekir. Her iki halde de zaman geçecek ve o araç bu zaman içinde kullanılmayacak demektir. Bu savaş gücünü etkileyen bir faktördür. Savaşın birliklerin elinde bulunan silâhların ve bu silâhlarda kullanılan mermilerin de standard olması gerekir.

Bu gerçekleri gören modern ordular, hem silâhların tiplerini azaltmağı hem de çapların bir örnek olmasını öngörmüşlerdir. Bazı ulusların, savunmalarında ortak kararlar almak ve uygulamak amacıyla ortak savunma birlikleri kurma yoluna (NATO gibi) gitmeleri sonunda ise yeni problemler ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu ortak savunma amacıyla kullanılacak silâhların da standard olması gerekmektedir. Willard L. Thorp'un Standards and International Relations adlı yazısından öğreniyoruz ki, NATO, bu bir örnekliği sağlamak için toplulukta ABD'nin 105 mm. lik mermisini, Avrupa'da yapılan üç jet uçağını, Kanada tank-savar mermisini, iki ağır tankı (biri İngiliz, biri Amerika) standard olarak kabul etti. Askerî bir parçanın standard olarak kabulü bir çok diplomatik tartışmalar sonunda mümkün olabilmektedir. Sözelgesi bir seferinde, Ocak 1952 de Başkan Truman ve Başbakan Churchill bir çok askerî yardımcıları ile yalnızca bir «tüfek» üzerinde konuşmak için toplandılar. Konuşmalar sonunda, ABD Dışişleri Bülteninde (C. XXVI, s. 84, Ocak 1952) şu tebliğ yayımlandı: Piyade tüfeği ve mermileri konusunu NATO çerçevesi içinde bir kere daha ele aldık. Böyle kritik bir dönemde hiçbirimiz tüfeğimizi bırakmağı uygun bulmadık. Zaman ve para kazancı bakımından her iki devletin de kendi tüfeklerini imâl etmesi ve bunları depolaması hususunu uygun bulduk. İki tarafın yeniden imâl edecekleri tüfek ve mermilerin de yapılacak deneylerden elde edilecek sonuçlara göre standardlaştırılmasını kabul ettik (1).

Bu, tüfeklerle hafif silâhların ve cepanelerinin standardlaştırılması konusunda yapılan teşebbüslerden biridir. 1950 yılında İngiltere, elli yıldır kullanmakta olduğu 30 kalibrelik tüfeğin yerine 280 kalibrelik yeni bir tüfek koydu. Belçika da buna benzer bir tüfek üzerinde çalışmağına çalıştılar ise de sonuca vara-

sonra, Amerikan ve Kanada otomatik silâhlarını model alarak yeni çalışmalarına başladılar. Bu durum yeni problemler çıkardı. Bunun üzerine NATO Savunma Bakanları 1951 yılında toplanarak bazı tedbirler almağına çalıştılar ise de sonuca varamadılar. Bu konuda ancak 1953 Aralık ayında uzlaşma sağlanabildi. Fakat sonuç gene de istenen şekilde olmadı. NATO içinde tam bir standardizasyonun sağlandığı söylenemez. Bu husus için yüksek seviyede bir Askerî Standardizasyon Servisi kurulmuştur.

Askerî araç ve gereçlerde standardizasyon, savaş için orduların

kurulduğu günde başlamıştır denilebilir. Böyle olduğu halde milletlerarası ortak standartlar bugün de yapılamamıştır. Yapılmama sebebi ise her milletin karşısındakinin silâhından ayrı silâh kullanmak isteğidir. Uzun yıllar boyu silâhların gizli yapılması, düşmanunkinden daha kudretli yapılması yolundaki gayret standardizasyonu geciktirmiştir. Öyle sanıyoruz ki savaş araç ve gereçlerindeki standardizasyon daha uzun yıllar sağlanamayacaktır.

(1) National Standards in a Modern Economy, Harper and Brothers Publisher, New York 1956, s. 346-348.

'Terylene' TÜRKİYEDE

BOZKURT TERYLEN İNPERMEABLE KUMAŞLARI SIHHAT, KOLAYLIK ve ZERAFETİN KORUYUCUSUDUR

Büyük konfeksiyon mağazalarında BOZKURT TERYLEN mamullerindeki bu iki garanti etiketini arayınız.

MADE FROM NOT LESS THAN 67% TERYLENE Polyester FIBRE WITH COTTON

BOZKURT

BOZKURT MENSUCAT SANAYİ A.Ş.
%100 İNPERMEABLE
Bu pardesünün kumaşı Bozkurt Fabrikalarında imâl edilmiştir.
Kollitesi Fabrika garantisindedir.

Standard — 93

**BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD
KURULUŞLARI TANIYALIM**

**BULGARİSTAN HALK CUMHURİYETİ
STANDARDLAR YÜKSEK KOMİTESİ**

(COMITE SUPERIEUR DE NORMALISATION
DE LA REPUBLIQUE DE BULGARIE)

Doğuş :

Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde Standardizasyon hareketi 1948 yılında Millet Meclisinin bir kararnamesi ile başlamıştır.

INRA kısa adı ile işe başlayan komite Bulgaristan endüstrisi ve devlet standartlarını yapmakla görevlendirilmiştir.

1950 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile Standardlar Enstitüsüne bağlı olmak üzere standardizasyon alanında merkezî organ anlamında yüksek bir komite kurulmuştur.

Üyeler :

Standardizasyon Yüksek Komitesi bir devlet kuruluşudur.

Bu kuruluşa bakanlıklara bağlı olmak üzere, çeşitli standardizasyon kurumları ve komiteler katılmışlardır.

Merkez enstitüleri sınıî çalışmalarla, standardizasyon servisleri ise çeşitli idarî bölgelerle ilgilidirler. Bakanlıklardaki komiteler standard işleri ile görevlendirilmişlerdir.

Komitelerin herbiri kendi alanlarında çalışmaktadırlar.

Gelirler :

Tüm standardizasyon hizmetlerinin karşılığı devlet tarafından ödenmektedir.

Bünyesi :

Kuruluşun başında Standardizasyon Yüksek Komitesi bulunmaktadır.

Bu komiteye bağlı, çeşitli sına konularında çalışan Bakanlık Komiteleri, standard büroları, ilmi enstitüler vardır.

Standardlar :

Bulgar Halk Cumhuriyetinde standardizasyon şekli Bulgar Devlet Standardları'dır.

Kısa adı : BDS dir.

Standardlarda bu kısa ad, seri numara ile standard kabul yılı bulunmaktadır.

BDS standardlarının Bulgaristan Halk Cumhuriyeti arazisinde tatbiki mecburidir.

BDS standardları yalnız Bulgarca olarak yayımlanmaktadır.

İkinci bir dilde yayını yoktur.

Alâmeti Farika :

Alâmeti farika konusunda çalışılmaktadır. İlân edilmiş belli bir işaret henüz hazırlanmamaktadır.

Yayın :

BDS standardlarından başka, bu standardların yıllık kataloğu da yayımlanmaktadır.

ISO ve IEC REKOMANDASYONLARI

ile

DİĞER MİLLİ STANDARDLARI

Yalnız TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
yolu ile getirebilirsiniz.

Adres : P.K. 73

Bakanlıklar — ANKARA

**SATIN ALACAĞINIZ
MALLARDA**

T S

MARKASINI ARAYINIZ

**BU ALÂMETİ FARİKAYI TAŞIYAN
MALLAR**

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Tarafından Hazırlanıp

Kabul Edilen

STANDARDLARA GÖRE İMAL EDİLMİŞTİR

BU MARKAYI TAŞIYAN MALI

İNANARAK ALIN

GÜVENEREK KULLANIN

Haberleri

BAŞKA ÜLKELERDE HAZIRLANAN STANDARDLAR

GÜNEY AFRIKA BİRLİĞİ (SABS)

S.A.B.S. 634—1960

Dışı kullanılan emilsiyon boyalar

HİNDİSTAN (ISI)

IS. 5—1961

IS. 101—1961

IS. 103—1962

IS. 102—1962

IS.2247—1962

IS. 290—1961

IS.2074—1962

IS.1961—1961

IS.1662—1962

IS.2091—1962

Hazırboya için renkler
Emay ve hazırboya için test metodları
Hazırboya, boyama, üstübeğ, astarboya ve diğer kurallar
Hazırboya, boyama, süleğen
Boya, mavi mürekkep. sanayi mürekkebi,
Boya için siyah kömür katranı
Hazır yağlı boya, kırmızı çinko oksid, krom, astar boya
Cam sofrta takımı
Akıcı maddeler için cam şişeler
Bira şişeleri

İNGİLTERE (B.S)

B..244-290-1962

B.S.3483:1962

B.S.3599/1-5:1963

B.S.3610:1963

B.S.3611:1963

B.S.3612:1963

B..3613:1963

B.S.3614:1963

B.S.282,389:1963

B.S.1546:1963

Boyalar için terementi
Boyalar için tozboya test metodları
Boyalar için organik tozboyalar
Yiyecek maddeleri için kullanılan kırmızı 1OB
Yiyecek maddeleri için kullanılan kırmızı 2G
Yiyecek maddeleri için kullanılan turuncu G
Yiyecek maddeleri için kullanılan pondceau SX
Yiyecek maddeleri için kullanılan sarı 2 G
Boyalar için kurşun krom ve çinko krom
Deniz fenerleri için elektrik lâmbaları

İSVEÇ (SIS)

SIS.65 00 54

SIS.65 00 56

Merserize için solmaz renkler
Hipoklorit ile sabit renkleri beyazlatma

JAPONYA (JISC)

JIS.K.5631-1961

JIS.K.5632-1961

JIS.F.2010-1961

JIS.F.2302-1953

JIS.F.2303-1953

JIS.F.3612-1956

JIS.R.3203-1960

JIS.R.3205-1962

JIS.R.3206-1962

JIS.R.4201-1958

Çelik gemi gövdesi yağlıboyası
Kurşun boya
Gemilerde halat yuvaları
Gemilerde ambar ağız kaplaması
Gemicilikte kullanılan ambar çivileri
Halat merdivenler
Şekilli ve desenli camlar
Cam levhaları
Tempere edilmiş camlar
Kimya sanayiinde kullanılan camlanmış çelik teçhizat

Sıcak hadde profiller dünya standartları birleştiriliyor

ISO'nun 17 nci Komitesi'nin 8 inci çalışma grubu Düsseldorf'da 4-7 Kasım tarihlerinde toplanmış, sıcak hadde profiller serisi dünya standartlarının birleştirilmesi konusunu görüşmüştür.

Çalışmalar bilhassa paralel yüzü geniş ve dar kanatlı putreller üzerinde olmuştur. Dar kanatlı putreller için IPE serisinin prensip olarak kabulü kararlaştırılmıştır.

Bununla birlikte bu kararın kesinleşebilmesi için bir eksper grubunun keyfiyeti incelemesi ve bu arada bazı hususların tesbiti uygun bulunmuştur. İnceleme sonuçları, çalışma grubunun Temmuz 1964 de New Delhi'de yapacağı toplantıda ele alınacaktır.

Tekstil Elkitabının Yeni Basımı

İngiliz Standartlar Enstitüsü elkitapları yayınlarından olan «Tekstil için test metodları» adlı elkitabının yeni basımı yapılmıştır.

Birçok eklerle yayımlanmış olan bu kitabın ilk baskısı 1956 da yapılmıştı.

Naneden elde edilen yağlara dair tasarı

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtı (ISO) ya üye Portekiz Standartlar Enstitüsü bir tasarı ile diğer standard kuruluşlarının düşüncelerini istemektedir.

Naneden elde edilen yağlar konusundaki bu tasarı üzerinde TSE'nin ilgili teknik komitesi inceleme yapmaktadır.

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

ESKİŞEHİR

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallariyle daima

müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMIT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 94

KAVEL

KAVEL

**KAVEL KABLO VE ELEKTRİK
MALZEMESİ LTD. ŞTİ.
UMUM MÜDÜRLÜĞÜ**

İSTİNYE - İSTANBUL

Tel : 63 53 20 — 63 53 99

Telgraf : Kavelkablo — İstanbul

Mamûlleri :

I — TS — 03 e göre 10—95 mm ² örgütlü bakır iletkenler	IV — Emaye bobin telleri : 0,10 mm den 3 mm çapına kadar.
II — Termoplastik S. madde ile yalıtılmış kuvvetli akım iletken ve kabloları : a) İç ve dış tesisat telleri, b) Yeraltı kablosu (NYY tipi)	V — Plastikten boru ve profiller, PVC granül.
III — Zayıf akım iletkenleri : Telefon iç ve dış tesisat telleri,	VI — Plastikten sun'î deri : Çeşitli renk, desen ve kalitede döşemelik, çantalık, sofralık v.s. Zil (sinyal) telleri.

Standard — 95

Kalkınma Devresinde Bulunan Ülkelerde Standardlara Olan Gereklilik İnceleniyor

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SINAİ KALKINMA KOMİTESİNİN BU KONUDAKİ ÇALIŞMALARI

Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Komitesi, Temmuz ayında, Birleşmiş Milletler Ekonomi ve Sosyal Konseyine henüz kalkınma devresinde bulunan ülkelerin sanayileri ile ilgili bir rapor sunmuştur. Bu rapor geri kalmış ülkelerde sanayinin standard tekniğine muhtaç oldukları üzerinedir.

Mayıs ayında üç hafta süren Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Komitesi toplantısında düzenlenen rapora bu konu da eklenmiştir.

Komitenin toplantısında; beş gözlemci ve yirmi dokuz ülke delegesi bulunmakta idi.

Bu üyeler şunlardır :

Avustralya, Avusturya, Brezilya, Bulgaristan, Orta Afrika Cumhuriyeti, Kolombiya, Çekoslovakya, Salvator, Habeshistan, İtalya, Japonya, Madagaskar, Meksika, Pakistan, Filipinler, Senegal, İsveç, Tunus, S. S. C. Birliği, Birleşik Arap Cumhuriyeti, Büyük Britanya, Kuzey İrlanda, B. Amerika, Uruguay ve Yugoslavya, gözlemci üye olarak da Danimarka, Hollanda, Polonya, Romanya, Ukranya, uzman olarak, Milletlerarası İşçi Teşkilâtı (ILO), Gıda ve Tarım Teşkilâtı (F.A.O), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilâtı (UNESCO), Dünya Sağlık Teşkilâtı (WHO), Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası (B.R.D.), Milletlerarası Atom Enerjisi Komisyonu (IAFA).

Sınai kalkınma hamlelerinin ilk devresinde standardlar yapmak, daha sonraları bu stan-

dardların uygulanmasında ortaya çıkacak güçlüklerle çözüm bulmak için ortak bir görüşe varılmıştır. Komite Sekreterliği, millî sınai ve ekonomik problemlerin gelişmesine yardım etmek üzere bir ortak görüşe varıldığını bir önerge ile Birleşmiş Milletlere duyurmuştur.

Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Komitesi, Mayıs ayı toplantısında ISO'nun önergesinde belirtilmiş olan sanayileşmede standardizasyonunun önemi üzerinde bu derece ısrarla durulmasını tam bir uygunlukla karşılamıştır.

Komite, standardizasyonla ilgili olarak milletlerarası bölgesel bir seminer yapılmasını da istemiştir. Bu seminerin plânının genel olarak gözden geçirilmesinin iyi sonuçlar doğuracağı da sözkonusu edilmiştir.

Standardizasyona olan istemi de belirtilen Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtı (ISO) şu noktalara işaret etmiştir :

Sanayileşmenin ilk evresinde standardizasyon işi önemli avantajlar gösterir. İşlemi çabuklaştırır, sadeleştirir. Kalkınmakta olan ülkeleri daha etkili, istemlerini verecek bir düzene ulaştırarak enaz yatırımlarla dünya pazarlarına girmelerini hazırlar.

Standardizasyonun gerçek ve tüm değeri; endüstri işleminde ve bir işin süresi sırasında en iyi derecede başarı gösterilmesidir. Onun karşılığı (mükâfat) yalnızca, işlemin sanayileşme yolunda veya ta-

mam olduktan sonra sadeleştirilmesi halinde kabul edilecek olursa değer bakımından çok eksilir. Şimdi sanayi yönünden gelişmiş ülkelerin bir çokları bile sınai standardizasyon kavramının iyi kavranmamış olmasından ötürü ciddi surette engellerle karşılaşmışlardır. Bunun disiplininden yararlanmamışlardır.

Standardizasyon; sanayileşme olayından önce olmalıdır. Kaldı ki; standardizasyon sanayileşme olayından sonra olursa tüm yardımcı öğelerin yetersiz, ilgili zararlardan sonra önüne geçilmez bir zorunluk durumuna girer.

Sanayileşmeğe yeni girmiş ülkeler için; standardizasyona özgü teşkilatlanma çok önemli bir adım olmaktadır. Bu ülkelere kendi millî standartları içinde, toplu bir bilgi, deney ve sanayileşmiş ülkelerin deneylerinden yararlanmağa ve onlardan kendi ülkelerinin koşullarına uygun olanları seçmeğe, yanlışları önlemeğe, en iyi standartları yapmağa en uygun zamanda en az giderle, en az emek ve para harcamakla; çıkarlar elde etmek imkânları sağlanmış olacaktır.

ISO yolu ile işbirliği konusunda şöyle denilmektedir :

Geri kalmış milletlerin standard kurumlarının ISO'ya üye olmasından dolayı ISO bir fayda beklememektedir .

Amacı, yalnızca kendisi ile işbirliği yapanlara hizmettir.

Ahmet E. İŞİK

TSE BAŞKANI FARUK A. SÜNTER ROTARY KLUBÜNDE KONUŞTU

Memleketimizde Standard Çalışmaları, TSE' nin Doğuşu ve Gelişmesi

Standard olmadan ticaret ve endüstri gelişemez

Ankara Rotary Klübünün daveti üzerine Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter, Klübün 11/12/1963 günü yaptığı haftalık mutad yemekli toplantıda TSE konulu bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmayı aynen aşağıya alıyoruz.

Sayın Başkan

Ankara Rotary Kulübünün seçkin üyeleri, değerli misafirler, Önem ve emek verdiğimiz standardizasyon konusunda bu yüksek seviyeli toplulukta bize de konuşma fırsatı verenlere teşekkürle sözlerime başlamak istiyorum.

Kalkınmanın temelinde hususi bir yer tutan standard anlayışı ve tatbikatı ve bunun millî ekonomide oynadığı rol hepimizin malûmu olduğu için bu noktalarda uzun boylu durarak kıymetli vakitlerinizi israf etmiyeceğim.

TARİHÇE

Türkiye'de standardizasyon çalışmaları çok eski zamanlara kadar dayanır.

İstanbul'un fethi ile ortaçağ tarihini kapayan Türklerin daha o zamanlarda bir çok sahalarda standardlar meydana koyduklarını ve bunları uyguladıklarını müzelerimizde saklı tarih vesikaları açıkça belirtmektedir.

O tarihteki Bursa Hâkimliği bölgesi için, ikinci Beyazıt zamanında yapılan ve uygulanan standardlara dair böyle bir vesikayı, Türk Standardları Enstitüsü, Devlet Arşivlerinden çıkararak değerlendirmiş ve bastırarak, bu konuşma sırasında, ilkönce sizlere sunmak suretiyle, bunu dünyadaki araştırmacıların istifadesine arz etmiştir.

Bu tarihi vesika broşüründe görüleceği üzere, Amerika'nın keşfo-

lunduğu sıralarda, Türkiye'de hemen hemen bugünkü anlamda olmak üzere, tarım ve endüstri standardları vardı ve tatbik olunuyordu.

Orijinal bir araştırmayı ortaya koyan bu eseri ilgiyle tetkik edeceğinizi ümit ederek bu bahisteki konuşmayı burada bırakıyorum.

★

Tarih malûm. Osmanlı İmparatorluğunun yavaş yavaş gerilemesi, buharın keşfi ve ekonomik ilerlemenin Anadolu'dan Avrupa'ya sıçraması, makineleşmenin gelişmesi ve el sanatlarına dayanan Anadolu istihsalının milletlerarası bir ticaret önemi kalmaması. Sonra yakın tarih, umumî harp ve istiklâl harbi ile sonuçlanan savaş yılları ve nihayet Atatürk'ün önderliği ile kurulan ve kalkınan Yeni Türkiye.

ATATÜRK VE STANDARDİZASYON KONUSUNDA DİREKTİFLERİ

Yine sizlere dağıtılan Standard Dergisinin Kasım 1963 sayısının 2 nci sahifesinde Büyük Atatürk'ün vesilesi geldikçe 1924 den 1938'e kadar standardla ilgili direktiflerinden örnekler vardır.

Bu direktiflere uyularak Cumhuriyet devrinde standard çalışmaları 1930 yılında 1705 sayılı kanunun kabulü ile başlamıştır. Ticarete taşışın men'i ve ihracatın mürakabesi için yapılan bu kanunla hükümete yetki tanınmış ve ham madde, yarı mamül madde ve mamül madde standardlarının bu esaslara göre düzenlenmesi ve aksine hareket edenlerin de cezalandırılmaları müeyyidelerle bağlanmıştır.

Ticaret ve Sanayi Bakanlıklarına verilen bu vazifeler üzerine baş-

ta yumurta, fındık, tiftik yapacağı, kuru üzüm gibi ihracatta büyük yer tutan tarım maddeleri ile kaput bezi çimento, tuğla, sabun gibi büyük halk ihtiyaçlarına cevap veren endüstri mamüllerinin standardları «Mürakebe Nizamnameleri» şeklinde tesbit olunarak mecburi tatbik mevkiine konulmuştur.

(Faruk Sünter bu noktada tatbikatın derinliklerine inerek örnekler vermiş, 6 yıllık odalar eliyle yapılan uygulamanın üzerinde durmuş ve bir değişiklik gereğinin nedenlerini açıklamıştır.)

1936 yılında, bilhassa ihracatta görülen aksaklıkları gidermek amacıyla 1705 sayılı kanuna ek olarak 3018 sayılı bir kanun kabul edilmiş, bu işlerin daha itina ile yürütülmesi yoluna gidilmiştir.

BUGÜNKÜ TSE'NİN DOĞUŞU

İkinci Dünya Savaşı başlarken tarım ve endüstri alanında Ticaret ve Sanayi Bakanlıklarınca hazırlanıp yürürlüğe konulan mürakaba nizamnamelerinin sayısı takriben onar addeden ileri geçememiş ve 2 nci Dünya Harbi süratle gelişen bu çalışmaları yavaşlatmıştır.

İkinci Dünya Savaşından sonra, bütün dünyada beliren yeni anlayışlar ve milletlerarası işbirliği ve dayanışma ortamı içinde standardizasyon konusu hususi bir ehemmiyet kazanmış, Milletlerarası Elektrik Komisyonu IEC ve Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtı ISO yeni hüviyetleriyle ortaya çıkmışlar ve millî standard müesseseleri de bu yeni havaya göre kendilerine çeki düzen vermişlerdir.

İşte bu sırada memleketimizin de standard çalışmalarına, çağdaş uygar ülkelerdeki ileri örneklere gö-

re bir yön verilmesi kararlaştırılmış ve Birleşmiş Milletlere başvurularak teknik yardım programından bir müteahhüs istenmiştir.

Standardizasyon uzmanı İsveçli Olle Sturén bu maksatla memleketimize gelmiş ve birbuçuk yıl süren çalışmaları sonunda hür memleketlerde başarı ile iş gören standard enstitülerinden mülhem olarak ve Türkiye'nin şartlarına uygun düşecek bir kuruluşun statüsünü hazırlamıştır.

Üniversiteler, bilim kurulları, devlet, sektörü ve hususî sektörün aynı paylarla katıldıkları bir genel kurulun sevk ve idaresinde muhtar bir müessesese şeklinde olan bu Enstitüyü, Türkiye Odalar Birliği, bütün masraf ve hizmetlerini deruhte ederek, 1954 yılında kurmuş ve işletmeye başlamıştır.

Türk Standardları Enstitüsünün kısa zamanda gelişmesi ve standardizasyon fikrinin dalga dalga bütün memleket sathına yayılarak önemnin anlaşılmasının tabii bir sonucu olarak bu Enstitüye devamlılık veren ve muntazam gelir kaynakları sağlayan bir bünye verilmesi lüzumu kabul olunup 1960 yılında 132 «Enstitü Kuruluş Kanunu» yürürlüğe konulmuş ve TSE remzi ile ifadesini bulan Türk Standardları Enstitüsü sür'atli ve verimli çalışma devresine girmiştir.

STANDARD OLMADAN TİCARET VE ENDÜSTRİ GELİŞEMEZ

Bugünkü dünya piyasalarında standard olmayan bir malın değeri ile satılamayacağı, hattâ hiç alıcı bulamayacağı bilinen bir gerçektir. Standarda dayanmayan ileri bir endüstri kurulamayacağı da meydandadır.

Kalkınma halinde olan memleketlerin ise bir yandan ihracatlarını

arttırmaları ve öte yandan endüstrilerini tamamlamaları şarttır.

Böyle olunca kalkınmanın temel şartları arasında standard işi, birinci derecede bir önemle ön plâna geçer.

TSE'NİN GELİŞMESİ

Bu gerçek gerek hükümetimiz gerekse dostumuz Amerika'nın yardım teşkilâtı tarafından lâyük olduğu seviyede ele alınmış ve TSE'nin bu büyük işi tam olarak ve sür'atle başarması için gerekli işbirliği yoluna gidilmiştir.

TSE bugün, bir yandan kendisine düşen standard hazırlama vazifesini yaparken, öte yandan gerekli bina ve laboratuvarlarını yaptırmakta ve bu arada milletlerarası teşkilâtlarla en yakın münasebetlerini geliştirerek işlerini milli hudutlar dışındaki çalışmalarla da ayarlamak imkânını elde etmek durumuna getirmiş bulunmaktadır.

1955 yılında üye olduğu İEÇ ve ISO dan ve bunların aracılığıyla dünyadaki kardeş kuruluşların çalışmalarından faydalanan TSE geçen yıldan beri ISO'nun İcra Konseyine de seçilerek vazife görmekte olup Tarım Standardları konusunda Paris'teki OECD ve Cenevre'deki Avrupa İktisat Komisyonu tarafından tertiplenen toplantılarda da aktif bir rol oynamaya başlamıştır.

TSE'NİN KURULUŞ VE ÇALIŞMALARI

Müsaadenizle şimdi biraz da Türk Standardları Enstitüsünün kuruluş ve çalışmalarına kısaca temas etmek istiyorum.

TSE biraz önce belirttiğim 132 sayılı kanunla kuruluş hür dünya memleketlerindeki benzerleri gibi bağımsız bir kamu kurumudur. Bilim, resmi ve özel sektörleri bir araya toplayan bir genel kurulu ve bu ku-

rulun kendi üyeleri içinden seçtiği bir yönetim kurulu vardır. Genel kurulda bulunan Ticaret ve Sanayi ile İmar ve İskân Bakanlıkları temsilcileri otomatik olarak, yani seçime yer vermeksizin, TSE'nin mürakabe kurulunu meydana koyarlar. Böylece TSE, Genel Kurulundaki üyeleri marifetiyle Ticaret, Sanayi, İmar ve İskân Bakanlıkları tarafından mürakabe edilir. Bu TSE'nin idarî cephesinin kuruluşudur.

STANDARDLARIN HAZIRLANMASI

TSE'nin yine Genel Kurulu tarafından teknik organları seçilir. Bunlar Ziraat, Makina, Elektrik, Kimya, Tekstil, İnşaat, Mühendislik, Laboratuvar, Maden, Mevzuat Hazırlık grupları gibi ihtisas kurullarıdır.

Her standardı yapılacak konu için hazırlık grupları o işten anlayan müteahhüslardan mürrekkep Teknik Komiteler kurarlar.

(Konferansçı burada TSE'nin bütün dünya standardlarını içine alan geniş arşivini, bu arşivdeki standardların teknik komitelerce nasıl değerlendirildiğini ve memleket şartlarına ayarlandıklarını anlatmıştır.)

Teknik Komitelerin hazırladığı standard tasarımları Hazırlık Gruplarıca olgunlaştırılır. Ve tekemmül etmiş tasarımlar, bu işle uğraşan bilim, idare ve özel sektördeki ilgililere mutalea için gönderilir. Gelen mutaleaların ışığı altındaki tasarımlara Teknik Komiteler son şeklini verir. Hazırlık Grupları bunları tasvip ederse bunlar Teknik Kurul'un tasvibine sunulur. Bütün Hazırlık Grupları Başkanları, İdare Heyeti Âzaları ve Genel Kurulun seçtiği üyeler ve Bakanlıkların standardla vazifeli dairelerinin mesullerinden

TSE Başkanı, toplantıda hazır bulunanlara hitab ediyor

mürekkep sayısı 27-30 arasında değişen bu Teknik Kurul'un kabulü ile tasarımı «Türk Standardı» adını ve hüviyetini alır.

İHTİYARİ STANDARDLAR

«Türk Standardları» ihtiyari standartlardır. Herhangi bir müstahsil ve imalatçı TSE ile anlaşır sa malına TSE markasını koyabilir. Bu takdirde kendisi o standarda uymayı kabul etmiş sayılır. TSE de bu markalı mamüllerini zaman zaman kontrol ederek bu uygunluğu araştırır. Böylece bu malların alıcılarına bir güven kazandırmış olur.

MECBURİ STANDARDLAR

«Türk Standardları» kabul edildikten sonra ilgili Bakanlık kanalıyla hükümete takdim olunur. Hükümet bunları lüzum görürse - bir kararname ile - mecburi tatbiklerini kabul ederek resmi gazetede neşretirir. Bu yoldan mecburi kılınmış Türk Standardına uymak artık herkes için şarttır. Bu uygunluğu, ilgili Bakanlıkların bu iş için kurulu teşkilatı kontrol eder. Standarda uymayanlar adalete teslim olunur ve haklarında 1705 sayılı kanun hükümleri uygulanarak cezalandırılırlar.

Kısacası, Türk Standardları Enstitüsü standardın yapılmasında teşrii organ ve ilgili Bakanlıklar ise tatbiklerinde icra organı vazifesini görürler.

ENSTİTÜ ÇALIŞMALARI

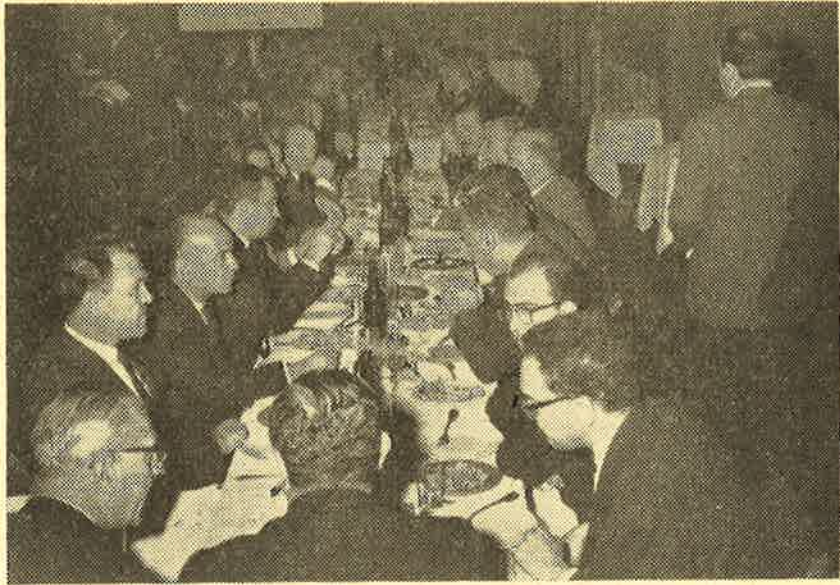
Sizlere takdim etmiş olduğumuz dokümanlar arasında TSE'nin standard hazırlama çalışmaları hakkında bilgi veren bir rapor da vardır.

Burada şimdiye kadar kabul edilmiş ve yürürlüğe konulmuş standartlar, üzerinde çalışılan standartlar ve beş yıllık kalkınma plânına göre yapılması gerekli standartlar ayrı ayrı bölümlerde verilmiştir.

Üzerinde çalışma yapılan konulara dair cetvellerde bunların hangi safhada oldukları da ayrı ayrı gösterildiği cihetle TSE çalışmaları hakkında tam bir fikir edinebilirsiniz. Yalnız şu kadarını arzetmek isterim ki bugüne kadar yayınlanan (86) ve mecburi yürürlüğe konulan standard sayısı (37) dir. Bizim sistemimiz bir konuya ait bütün standard föylerini bir cilt içinde ve bir tek numara altında toplamaktır. Kontinandaki kuruluşlar her föye ayrı numara vermektedirler. Böylece bizim bir standardımız, kontinanın ortalama on standardına karşılık sayılır.

TSE'DE ÇALIŞMALAR

TSE de bütün gün vazife gören personel sayısı 30 kadardır. Buna karşılık teknik organlarda vazife alan değerli mütehassısların sayısı (250) kadardır. Bir huzur hakkıyla iktifa edip maddi bir karşılık beklemeden, millî bir dâvanın yürütülmesinde el ve gönül birliği yapan bu sayıda memleket aydınının bir araya geldiği başka bir millî teşekkülümüzün bulunmadığını belirtmenin mübalâğalı bir iftihar vesilesi sayılmayacağı kanısındayız.

Toplantıda hazır bulunanlardan bir başka grup

TSE GELİRLERİ

Sözlerime son vermeden önce TSE'nin gelirleri ve laboratuvarlarının durumlarına da temas edeyim. 132 Sayılı kanun hükümlerine göre, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları ve bunların birliği ile İktisadi Devlet Teşekkülleri gelirlerinden bir kısmını TSE'ye verirler.

Bu arada Sanayi ve İmar ve İskân Bakanlıkları bütçelerine de her yıl TSE'ye bir yardım tahsisatı konulmak yoluna gidilmiştir. Bu saydığım kaynaklar, yılına göre, birbuçuk milyon Türk lirası kadar bir gelir sağlamaktadır.

TSE TESİSLERİ

Bu gelirler dışında, hükümetin TSE'ye bağışladığı onikibin kare metrekil bir arsa üzerinde hükümetimizle Amerikan AID teşkilatı arasında varılan bir anlaşma gereğince karşılık paralar fonundan yardım edilmek suretiyle laboratuvar ve idare binaları yapılmaya başlanmış olup bu tesisler 1964 yılı içinde hizmete girecektir.

Bina, kurulan bir jüri kararıyla ve beş tanınmış Mimara yaptırılan projeler arasında uygun görülen, Mimar Vedat Dolakay'ın projesine göre yapılmaktadır. Tatbik olunan proje AID'nin yardımı ile Washington'daki - National Bureau of Standards'ın uzmanlarından kurulu bir teknik heyete tetkik ettirildi ve onların tavsiyelerine göre tamamlanarak inşaata geçildi.

(AID) nin gerek binaların gerekse bu binalara konulacak tesisat ve teçhizatın en mükemmel şekilde olması için hiç bir maddi ve teknik yardımdan kaçınmadığını burada şükranla belirtmek isterim. Bidayette National Bureau of Standards uzmanlarından Mr. Brombacker TSE'ye gelerek bir yıla yakın çalışmış ve sonra yerini halen bu işlerde bize faydalı yardımları dokunan aynı Büronun eski Müdür Muavinlerinden Dr. Mr.

Wensel'e bırakmıştır.

Binaların inşası işi Mimaş Şirketine verilmiştir. Bunların tamamlanması için daha birbuçuk milyon liralık bir ek tahsisata ihtiyacımız vardır. Yapılan hesaplara göre binalar takriben sekiz milyon Türk lirasına malolacak ve içine konulacak makine ve teçhizat için de beşmilyon lira kadar bir para sarfedilecektir.

Bu son beş milyonun dört milyonu 1963 yılında TSE'ye verilmiş olup gerekli siparişlere geçilmiş ve akreditifler ajulmuştur. Hattâ bir kısım malzeme de gümrüklerimize gelmiştir.

TSE Sitesi diyebileceğimiz bu tesislerde (7) adet laboratuvar vardır. Bunlar sırasıyla elektrik, fizik, inşaat, kimya, makina metroloji, tekstil ve organik maddeler laboratuvarlarıdır. Ayrıca 125 kişilik bir konferans salonu ve 20 şer kişilik iki ders salonu ile bir matbaayı içine alan bir eğitim merkezi ile TSE binaları, milletlerarası çalışmalarımızı da lâyıkıyla karşılayabilecek kifayette olarak hazırlanmaktadır.

Bugün üzerinde durduğumuz noktada, yeni laboratuvarları işletme ve bunları çalıştıracak kadroyu çalıştırma masraflarını karşılayacak kaynakları biran evvel bulmak ve bu güzel eseri vakit kaybetmeden yurt hizmetine geçirmektedir.

Maliye Bakanlığı İktisadi İşbirliği idaresi ve AID teşkilatı ile bu nokta üzerindeki görüşmelerimizde tam bir anlayışla karşılaşmış durumdayız.

Laboratuvarların kurulma ve işe alıştırılmasında ve Türk personelinin yetiştirilmesinde National Bureau of Standards'ın teknik yardımlarını ve işletme masraflarını karşılayacak tahsisatın 1964 bütçesine konulmasını istedik. Bugünlerde bütün bu hususların en iyi neticelere bağlanacağını ümit ediyoruz.

Beni dinlerken gösterdiğiniz yakın ilgiye teşekkür eder hepimizi ayrı ayrı saygı ile selâmlarım.

SUMMARY OF CONTENTS

STANDARDS IN THE WORLD

p. 3

Mr. Faruk Sünter in this article discusses the Bursa Municipal Law found in the Topkapı Palace, TSE published it in book form for the benefit of those interested in the history of standardization.

It has now been proved beyond doubt that Turks planned, set up and implemented standards long before the discovery of America.

It is impossible to believe that such a powerful empire as the Ottoman Empire could be won and continue solely with the strength of swords. It is obvious that the source of strength of this power was the ability to govern with progressive and tolerant ideas.

In such an administration as that of the Ottoman Empire honest trading and commerce based on the concept of standard added to the strength of the government.

In a strong moral system established within administrative and religious rules, growers and producers were satisfied with a moderate profit in return of products which were the best in quality.

Lady Montague in her book about life during the reign of the Ottoman Empire stresses the same point. She says; «One of the things that surprised me most was the fact that Turks trusted a seven year old child with money and sent him shopping. More surprising than that, the child went shopping and returned with the best of everything not having been charged extra at all.»

After 500 years TSE is endeavouring to create the same atmosphere of trust in commerce and trade by means of standards of measurement and quality.

SHRI JEHANGIR GHANDY VICE PRESIDENT OF INDIAN STANDARDS INSTITUTE

p. 7

Shri Jehangir Ghandy, director of Tata Iron and Steel Company, is the vice president of the Indian Standards Institute (ISI).

He was elected to this post on March 25, 1963. Later he acted as the chairman of the Enforcement Committee.

Shri Jehangir Ghandy was born in 1896. He graduated from the Bombay University and received his degree for Professional Administration from New York University. He also received a degree as a metallurgical engineer from the Pittsburg Carnegie Technological Institute.

In 1921 he joined TISCO as a mining engineer. He became the General Director of this organization in 1938.

When he became a director at Tata Sons he also became the administrator of all Tata companies.

At present Shri Jehangir Ghandy is the president of several merged and independent companies.

He is also the president of the Mining Section of ISI.

MME. ING. BEATRIZ GHIRELLI DE CIABURRI p. 7 General Director of the Argentine Standards Institute (IRAM)

On terminating her studies at the National University of La Plata, Argentine, in 1938, where she obtained her degree as an electro-mechanical engineer, Mme. Ghirelli de Ciaburri entered the services of IRAM. She served first in the Technical Department, of which she eventually became the head (1954), and in 1956 was nominated to the newly created post of Technical Director of IRAM, to rise to the ultimate position of General Director of the Institute when that post became vacant in 1957.

Her multifarious activities since that date include a vast programme of propaganda on behalf of standardization; attending many national technical congresses as IRAM delegate; sponsoring the creation of various research centers; and bringing about the mandatory enforcement of IRAM standards in several fields.

Her interest in CPANT (Pan-American Standards Committee) which was created in 1956, has resulted in her being nominated Provisional General Secretary of this organization, in which she is very active.

She has, of course, attended various ISO meetings, and in February 1964 she has been invited to attend the National Meeting of ASA in her various capacities to report on both regional and international standardization work.

AN IMPORTANT MEETING WAS HELD AT MERSIN COMMODITY EXCHANGE ON THE SUBJECT OF EXPORT AND EVALUATION OF CITRUS FRUITS

p. 8-11

The meeting held on the above subject in Mersin brought together M. Barraud, OECD Fresh Fruits and Vegetables Expert, Emin Karal, Turkish expert who accompanied him, Faruk Sünter, President of the Turkish Standards Institute, Fasih Atam, Director of Standardization of the Ministry of Commerce and member of the Board of Directors of TSE, Ibrahim Kutlutan, Secretary General of TSE, and the growers and exporters of Çukurova and Hatay regions.

The President of the Mersin Chamber of Commerce and Commodity Exchange in his opening speech thanked TSE for the interest it in towards citrus fruits.

Faruk Sünter, President of the Turkish Standards Institute, then took the floor. In his speech he explained the following :

«M. Barraud has whose visit to Turkey was instigated by TSE, completed his three-month program in Turkey. During this period he visited the Marmara and the Aegean regions as well as the Antalya, Çukurova and Hatay Regions. During his visits, he studied the export of our fresh fruits and vegetables particularly

with regard to standards. This meeting is held to give an-
tions on the basis of his studies in Turkey.»

Mr. Sünter then talked about standardization activities in Turkey as well as the Standards Institute. In this connection he stressed the importance of standards in establishing discipline in world trade. It was for this reason that national standardization organizations had been established in almost every country of the world.

Mr. Sünter then proceeded to give information about the Turkish Standards Institute, from the date it was born until present, including the new buildings of TSE. He said that in order to activate the laboratories construction which had recently been completed, two million liras were needed. Attempts were being made to obtain part of this amount from our American friends. The laboratories included fresh fruits and vegetables departments. In making standards TSE always benefitted from the ideas of our growers, exporters and universities and kept the demands of foreign markets in view. TSE's duty was to make standards, but their implementation was not TSE's responsibility. This responsibility belonged to the Ministries concerned.

However, regulations and controls were not sufficient for the successful implementation of standards. Growers, forwarders, exporters and the Government must cooperate in this respect.

Until now Turkey has endeavoured to sell its goods according to its own conditions. But to-day Turkey feels the need of complying with the common standards created by OECD.

Mr. Sünter then continued to summarize the impressions of M. Barraud. They were mainly as follows : The soil, sun and climate of Turkey are perfect for growing the best qualities. Turkey is thus in a position to compete with all countries in respect to quality. However, Turkey has a number of shortcomings as regards picking, classification, grading, packing and shipping.

During picking the trees are not protected. Persons should never climb trees, or if they must, they should wear soft soled shoes. At the same time, special care must be paid not to damage the fruit during this phase.

In Turkey fruits are placed in small baskets, then transferred to larger baskets from where they are once more transferred to packing cases. Handling of fruit in this way must be reduced to the minimum.

Fruits are kept waiting in non-ventilated boxes until packing. This causes a great deal of spoilage.

Fruits to be exported are not subjected to proper selection. Unnecessary expenses for fruits not suitable for export must be avoided.

Processing at packing-houses is very important. Since fruits not complying with OECD common standards are rejected, citrus fruits must be prepared for export at packing houses.

Packing boxes are fairly good, but more attention must be paid to size.

After telling the meeting M Barraud's impressions as described above Mr. Sünter concluded his speech by saying «During M. Barraud's travels in Turkey many questions were put to him besides standards and standardization. They are collected in a list as the problems of growers and exporters».

M. BARRAUD RETURNED TO PARIS

p. 11

M. Barraud, an OECD expert, who was in Turkey

for three months to carry out studies on behalf of TSE, returned to Paris at the end of this month.

A reception was given in honor of M. Barraud by the President of TSE, at which government officials, diplomats from foreign embassies, officials of AID and TSE were present.

OUR NEW PUBLICATION MUNICIPAL LAW OF BURSA

p. 12

TSE has published in book form the photocopy of the original of the Municipal Law of Bursa, the oldest document about standardization found at the Topkapı Saray Library, its text in Latin letters and its Turkish translation.

The book also contains a portrait of Bayazıt II, the Sultan who ordered the implementation of this law and an introduction by Faruk A. Sünter. At the end of the book a summary of the main points in Turkish and English are included.

In the introduction Faruk A. Sünter says :

Since Turks settled in Anatolia and formed a government, they have set patterns of civilization in every field which still seem to be up to date. In token of the same, they also took up the question of standardization and contributed valuable achievements to this field.

As will be known, during the rule of the Ottoman Empire the state administration was divided into the so-called juridical regions which, more or less, correspond to modern states and this federal system created by the Sultan found its culmination in the capital of the Empire.

Studies going as far back as 500 years show that in Bursa, Edirne, Sivas, Konya, Erzurum, Diyarbakır, Çankırı, Aydın, Mardin, Karahisar, Musul, Rize, Amasya, İçel, Arapkir, Karaman and other similar local administration, rules for standards according to the types of production as well as the special conditions of the area were set up and seriously enforced.

Among our historic documents the standards for Bursa which in itself was considerably progressive, have been a valuable source for scholars and to which they refer in various studies.

The Turkish Standards Institute by reproducing this indisputably valuable document the existence of which coincides with the time of the discovery of America and presenting it to the world, believes that it is performing a useful service in illuminating contemporary standardization activities.

A photocopy of the original of the Bursa Municipal Law enforced during the reign of Sultan Bayazıt II which was found in the Revan Library of the Topkapı Palace is attached to this brochure as an enclosure.

Unfortunately, the generations which can read and understand this document belong to the past. Therefore, to overcome this difficulty, the parts dealing with justification and provisions of the text were first printed in Latin letters and then translated into contemporary Turkish.

In the third part the rules for standards are studied and it has been endeavoured to bring out the concept and importance in the modern sense of this 500 year old document.

Reading this document we can gather that at the time the concept of standardization was unknown and never thought of even in later centuries when a higher level of civilization was achieved, Turks have set up and enforced by virtue of penalty clauses precise standards for quality, grading, packing etc. in the modern sense.

This document proves that Turks not only at that time understood the importance of standards which are considered the basic foundations of development in the twentieth century, but also lighted the way in this field.

We take this opportunity to extend our sincere thanks to Ömer Asım Aksoy, Secretary General of the Turkish Language Institution, to the experts of old Turkish writings from the General Directorate of Land Registry and to İbrahim Kutlutun, Secretary General of our Institute, for their valuable assistance in the preparation of this brochure.

The Summary of main points contains the following:

During this period :

1. Almost all of the agricultural and animal products as well as industrial products in existence at that time were produced on the basis of rules that might be considered standards in respect to both quality and price and were placed under the permanent control of a special organization.

2. In establishing the basic standards as well as fixed prices, the opinions of growers and producers as well as experts and the people were obtained and consolidated.

3. In evaluating agricultural products, types and early seasons of each were taken into consideration and prices were fixed but amounts of production were changed according to the production season.

4. In the case of industrial products, emphasis was placed on raw materials and labour, and alloys and dimensions were given where necessary.

5. In respect to sales and purchases, limits of profits, usually around 10 percent, were determined for vendors in stores or streets.

6. The Turkish people actually proved that,
a) it possessed a wide concept of democracy by consulting people at all levels in setting up laws,
b) it possessed high feelings of humanity by disallowing the use of animals solely for transportation purposes and loading them excessively,
c) it had a deep respect for justice by forcing the blacksmiths to take care and feed the animals which they disabled while shodding until they were well again.

d) it attached great importance to honesty in trade by forcing the sugar vendors to pack sugar cubes in three layer paper and pack cubes and broken pieces and sugar dust separately and sell them at separate price's.

7. As can be easily seen from the Bursa Municipal Law and the Sultan's order enforcing this law, municipal laws which have a close relation to the daily lives of the citizens were made separately in ments and wishes of the people and the Sultan's each juridical region directly to answer the require- authority was extended only as far as the approval of these laws and their enforcement were concerned.

It is possible to detect in this fact the basic model of the federal government regime in today's United States.

The Turkish Standards Institute by, throwing light on this interesting fact of four-hundred and sixty-one years ago, has found an opportunity to acquaint the civilized world with the Turkish nation from this point of view too, and with the importance this nation attached at such a distant date to standardization within the community thus rendering a further national service.

STANDARD FOR STYRAX OIL

p. 15

The Technical Council of TSE accepted on 13 November 1963 the standard for StyraX Oil after making due modifications on the draft.

Among the general information given about styrax oil it is stated that in Turkey styrax oil is extracted from Liquid amber Oilientalis, a kind of tree forest of which cover an area of about 4000 hectares in Mugla.

Ninety percent of these forests belong to the State. StyraX oil is obtained from the trunks of these trees.

Its main place of use is the perfume industry where it is used as a fixator of scent.

About one fourth of Turkey's production is exported to the U.S. The secondary buyers are Germany, France, England and Russia. Turkey is the main producer and exporter of this oil.

When the draft standard for styrax oil was being, prepared comments were asked from the Ministries of Industry and Commerce, Chambers of Commerce and Industry of Ankara, Istanbul, Union of Chambers and well known exporters.

On the other hand the main buyers of styrax oil were also consulted.

The standard contains a description of styrax oil and its properties as well as sampling and inspection methods and marketing methods.

OIL INDUSTRY SEMINAR

p. 16-17

The Oil Industry Seminar was opened with a speech given by Adana Governor Mukadder Öztekin. The Chairman of the Seminar was Prof. Cemil Çalginer from the Ankara University Faculty of Agriculture. The closing speech was given by Sadi Sanver from the Turkish Union of Chambers.

The Seminar was arranged by the Turkish Union of Chambers and the American Soya Council. It was held on the 16th and 17th of December 1963.

From Ankara several professors and assistant professors from Ankara University, American and Spanish experts, representative of the Ministry of Commerce, Industry, and of Health, health escperts, the American Agricultural Attaché, AID experts, representatives from TSE, Meat and Fish Organization, Union of Chambers and American, Soya Council were present.

From Istanbul representatives of the Chamber of Commerce and Unilever attended.

From Izmir experts of the Bornova Olive Institute, Turyaq and Chemical Consultants,

From Adana, Mersin, Iskenderun and Hatay representatives of Chambers of Commerce, Commodity exchanges and Exporters Unions as well as representatives of various companies in oil business, attended the Seminar.

Various problems of the oil industry in Turkey were discussed at the Seminar.

Special importance was given to agriculture of Soya beans during the discussions.

Süleyman Aksu from the Bornova Olive Institute talked about the decisions taken at the International Olive Oil Council and pointed out that if necessary measures were taken, Turkey could be a leading olive oil exporter in the world, as there were a lot of virgin lands in Turkey where olives could be grown successfully.

After discussing edible oils in respect to human health and nourishment, the efforts made by TSE to standardize oil seeds and oils were praised.

At the conclusion of the Seminar it was agreed that :

1. Soya bean agriculture should be developed in Turkey.
2. A basic price should be maintained in order to encourage olive oil exports.
3. An office should be set up to handle oil policy and relevant actions.
4. Distribution of oil to industrialists by the Meat and Fish Organization should be revised to meet requirements better.
5. A regulation should be made to protect oil industries against accidents and fires and an organization should be set up to take care of such matters.
6. Seminars of this kind which ensure a better coordination among the concerned should be continued.

STANDARDIZATION OF MILITARY WEAPONS AND VEHICLES

p. 18

Standards play an important role in increasing the strength of any army. To think for one moment of an army of a country which cannot produce the weapons and vehicles itself, and having to be supplied with all types of weapons and vehicles purchased from different countries would be similar to thinking of an army of suicide. Such an army during the war would be faced with the problem of either importing or manufacturing a part of any weapon or vehicle that has broken down. Very time consuming. Whereas in, war time all the weapons and vehicles as well as ammunition must be standard in order to add to the fighting power of an army.

In view of such considerations modern armies tend to decrease the number of types of their weapons and to ensure uniformity in calibers. Joint defense pacts such as NATO necessitated the use of standard weapons and vehicles. Willard L. Thorp explains in his «Standards and International Relations» that NATO, in order to ensure uniformity in weapons adopted shells of 105 mm caliber from U.S.A., three different types of jets manufactured in Europe and a certain antiaircraft shell and two different types of heavy tanks of British and American make, as standard types after lengthy diplomatic negotiations. As an example, the case of rifles can be cited. In January 1952 President Truman and Mr. Churchill together with their military, aides held numerous meetings to decide the type of rifle to be adopted by NATO forces.

However, when nations began to work on new types of weapons after 1950, NATO Defense Ministers tried to take measures to cope with the problem of standardizing military weapons. Only after three years some semblance of agreement on this subject was reached. It is still impossible to say that weapons to be used by NATO forces are standardized. It is for this reason that a high level military standardization service has been established.

It can be said that standardization of military weapons started with the formation of first armies. Bows and arrows used in ancient times were surely of standard size and shape. Swords, shields, armored suits, helmets were also of standard form.

In modern times all firearms are standard, from rifles to heavy tanks. In spite of the standard weapons being used by armies it has still been not possible to set up international standards for them. A serious reason for this is the wish of every nation to possess a more powerful weapon than the enemy.

FARUK SÜNTER SPEAKS AT ROTARY CLUB STANDARDIZATION WORK IN THIS COUNTRY, THE BIRTH OF TSE AND ITS DEVELOPMENT TRADE AND INDUSTRY CANNOT PROGRESS WITHOUT STANDARDS — p. 24-26

Text of the speech given before the members of the Ankara Rotary Club on Wednesday, December 11, 1963, by TSE President Faruk A. Sünter Mr. Prssident, Distinguished Members of the Ankara Rotary Club and Guests :

I would like to begin by expressing my thanks to those who have given me the opportunity to talk to such a distinguished gathering on the subject of standardization for which we have worked hard and to the importance of which we are giving all our attention.

You all know that among the basic factors of development, the comprehension and the application of standardization occupy a special place and it also has an important function in the national economy.

I will not take your precious time by explaining in detail all these facts with which you are no doubt familiar.

HISTORY :

Standardization activities in Turkey can be traced back to a very early date.

Historical documents in our museums clearly indicate that Turks, who brought the mediaeval years to an end by conquering Istanbul, had prepared and put into application a considerable number of standards on various subjects, even in those days.

The Turkish Standards Institution has found in the State Archives a document which proves that the preparation and application of standards existed during those early days in Bursa State. This document has been studied and published by TSE. Thus we are making it available to all the investigators in the world.

It will be seen from this historical brochure that at the time America was discovered there existed and were put into application agricultural and industrial standards almost identical with those of the present day.

History is known to us. Slow retrogression of the Ottoman Empire; invention of the steam engine; introduction of economic development in Europe; the wide application of machinery, whereby the Anatolian productiveness based on handicrafts loses its importance in international trade. Later comes an era of wars such as World War I and the War of Independence; and at last the foundation and rise of a new Turkey under the leaderships of Atatürk.

ATATÜRK'S DIRECTIVES :

On the second page of the November 1963 issue of «Standard» already presented to you, you will find versions from statements of the great Atatürk on guidance concerning standards. In accordance with these instructions, activities on standards began in 1930 by the acceptance of Law No. 1705. This law gave the government power to prevent fraudulence in trade and inspect exports. It also authorised the preparation of standards on raw materials and semi-finished and finished products in accordance with established principles. This law included sanctions of punishment in cases of infringement as well.

The Ministry of Commerce and Industry, in accordance with these directives, prepared standards for agricultural products which hold an important place in exports, such as eggs, hazel nuts, raisins, mohair, etc. Standards for industrial products used extensively by the public such as coarse cotton cloth, cement, brick,

and soap were also prepared in the form of inspection regulations and were put into force.

THE BIRTH OF TSE :

In the year 1936, a new Law, No. 3018, was passed (to supplement Law No: 1705) in order to eliminate discrepancies in trade and to improve the application of regulations. At the beginning of the Second World War, the number of inspection regulations prepared and put into application by the Ministry of Commerce and Industry had not surpassed 10 each for agricultural and industrial products.

The Second World War slowed down these activities.

Standardization has gained a special importance because of the new concepts introduced after the Second World War in international relations and cooperation.

The International Electrotechnical Committee (IEC) and the International Organization for Standardization (ISO) were established and national standard organizations have adapted themselves to this new concept. At this time, it was decided to gear our standard activities to those of advanced countries. As a result of this decision, an expert was requested from the United Nations under the Technical Assistance program. Mr. Olle Sturen, standardization expert from Sweden, was sent to us for this purpose and, on the basis of successful standards, institutions in other countries, he prepared, in one and a half years, the statutes for the foundation of the Turkish Standards Institution, adapted to local conditions.

In accordance with these statutes an autonomous organization was established and started to work in 1954 under the administration of a General Council formed by an equal number of representatives from Universities, scientific organizations and State and private enterprises.

All the expenses and services of this Institution were met by the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchange. The Turkish Standards Institution has developed in a very short period and the realization of the importance of standards has spread widely throughout the country.

Visualizing the necessity of the continuation of this Institution, a new Law, No. 132, covering the status of the establishment of the Turkish Standards Institution with a regular source of income, was put into effect in the year 1960. Thus the Turkish Standards Institution, under the symbol «TSE», started on a speedy and efficient course.

COMMERCE AND INDUSTRY CANNOT DEVELOP WITHOUT STANDARDIZATION :

It is a known fact that today in the world market a non-standard product cannot be sold at its real value and cannot even find a customer. It is also evident that an advanced industry cannot be established without standards.

Countries under development have to increase their exports and at the same time proceed with their industrialization. Thus, standardization holds an important place in the basic requirements for development.

TSE'S DEVELOPMENT :

This fact has been realized by our Government and by our close friends at the U.S.A.I.D. organization. They have combined their efforts to support TSE in the fulfilment of this great job in the shortest possible time.

At the present time, TSE is active in the preparation of standards and also in the construction of the necessary buildings and laboratories. In the

meantime, by developing relations with international institutions, TSE has reached a stage where it is possible to extend activities outside the national boundaries.

The Turkish Standards Institution, having benefited by the activities of the ISO and IEC member bodies since its creation during the year 1955, was elected a member of the ISO Council last year, and began to take an active role at the O.E.C.D. meetings held in Paris concerning agricultural products as well as at the meetings of the Economic Commission for Europe in Geneva.

TSE'S ESTABLISHMENT AND ACTIVITIES :

May I now ask your permission to give you a few details regarding the creation and the activities of the Turkish Standards Institution.

The TSE, as has already been stated, was established in accordance with Law No: 132, having a juridical personality and administered under an independent charter. The organization is composed of a General Council including members of official and private sectors, a Technical Council and an Executive Board chosen by the General Council.

The Ministries of Commerce, Industry, and Reconstruction and Settlement automatically form the Institution's Auditing Council which has an administrative function.

PREPARATION OF STANDARDS

The Technical organs of the TSE are chosen by the General Council, which is composed of expert groups in agriculture, mechanics, electricity, chemicals, textiles, construction, engineering, laboratories, minerals and legislation. The above groups, called Preparation groups, set up Technical Committees composed of specialists in the subjects concerned, which prepare the drafts in connection with their standards and then submit them to the preparation groups for their revision.

The Preparation groups refer the above drafts for their comments to the scientific, administrative and private sectors concerned. Consequently, in the light of such comments, the technical committees eventually give them their final form.

If they are approved by the Preparation Groups they are submitted to the Technical Council, composed of the chairmen of the Preparation Groups, members of the Executive Board, members chosen by the General Council and officials of standards departments of the ministries concerned, for approval.

In the event the drafts in question are approved by the said council, they are considered national standards.

OPTIONAL STANDARDS

Turkish standards are optional standard. Any producer and/or manufacturer after entering into an agreement with the TSE is authorised to use the «TSE» Mark on his merchandise, and it is considered that he has agreed to conform to the standard in question. The TSE from time to time inspects the merchandise carrying the «TSE» Mark from the point of view of its conformity with the relative standards. Thus it guarantees to the buyers the products in question.

MANDATORY STANDARDS

Turkish standards, after approval, are submitted to the government through the Ministry concerned. Consequently, if deemed necessary, they may be rendered mandatory by decree of the Council of Ministers, and published in the Official Gazette. In this case it is compulsory for all firms to conform to such stan-

dards. Inspection and control in connection with mandatory standards are effected by inspectors of the ministries concerned. Those who do not conform to such mandatory standards will be prosecuted and fined in accordance with Law No. 1705. Of the 87 standards thus far published, 37 are mandatory.

In short, The Turkish Standards Institution, in preparing standards, is a juridical organ, and the ministries concerned are the executives.

Our system is to combine all standard sheets concerned with a subject in one binding and identify them by an individual number. Continental practice is to give a separate number to every standard sheet. Therefore one of our standards is approximately equivalent to 10 standards sheets on the Continent.

STAFF OF TSI

Whereas the number of experts participating in technical committees has surpassed 240, there are only 30 full-time employees in TSI. It would not be a matter of exaggerated pride to state that there is not any other national organization in which such large groups of intellectual people willingly and wholeheartedly participate in solving a national problem without expecting any other payment than an honorarium.

TSP's INCOME

In accordance with Law No. 132, of 18.4.60 the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges as well as the State Enterprises contribute a portion of their income to TSE.

In the meantime, the Ministries of Industry and Construction include a contribution in their annual budgets. These above-mentioned sources supply approximately one and a half million liras every year.

TSI's INSTALLATIONS

Besides these, the Turkish Government has donated

twelve thousand square meters of land, on which the administration and laboratory buildings are being constructed. This project is financed with counterpart funds according to the agreement reached between the Turkish Government and U.S.A.I.D. authorities. The new buildings will be put into service in 1964.

The buildings are being constructed according to the project submitted by architect Vedat Dalokay, which was selected by a jury among other projects prepared by five well-known architects.

With the kind assistance of the AID authorities, this project was studied by a technical committee consisting of experts of the National Bureau of Standards in Washington D.C. The construction started after obtaining their advice and approval. At the beginning, Mr. W. G. Brombacher, an expert from the National Bureau of Standards, worked with TSI for almost one year and later Dr. H. T. Wensel, retired Assistant Director of the same Bureau replaced him. Dr. Wensel, in this capacity, is still being of considerable help to us.

I would like to mention with gratitude that AID has given full support, technically and financially, to the perfect construction of the buildings and the procurement of the best equipment for the laboratories.

There are seven laboratories in these buildings which can also be called the TSI City. They are: electricity, physics, construction, chemistry, mechanical, metrology, textile and organic materials laboratories. There is also an educational center which consists of a conference room with 125 seats and two lecture rooms for 20 persons each and a printing press. The TSI buildings are being prepared to fulfil the requirements of our international activities.

Today we are working hard to put these new laboratories into operation and to find financial resources to meet the expenses for their staff as well as to put this beautiful architectural edifice to the service of our country without further delay.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ ADINA
SAHİBİ VE BAŞYAZARI
FARUK A. SÜNTER

UMUMİ NESRİYAT MÜDÜRÜ
VE BU SAYIDA NESRİYATI
İDARE EDEN MESUL MÜDÜR:

MUZAFFER UYGUNER

BASILDIĞI

Y E R : Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret
Borsaları Birliği Matbaası — ANKARA

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA

T E L E F O N : 12 09 17

POSTA KUTUSU : 73 Bakanlıklar — ANKARA

İ L Â N T A R İ F E S İ

Tam sahife 800 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Arka kapak içi 1000 lira. İlâve renk başına 250 lira fark alınır.

A B O N E Ş A R T L A R I

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI	
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline	
6 aylık	6 Lira	uçak postası	
Sayı	1 Lira	ücreti ilâve	edilir.

Yazılar, Derginin ve yazarın adı anılarak iktibas olunabilir